Årsredovisning 2019

national museum

Foto: Anna Danielsson/Nationalmuseum

1 FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN ... 1
2 RESULTATREDOVISNING ... 2
2.1 Principer för redovisningen ... 2
2.2 Redovisningens indelning ... 2
2.3 Verksamhetens intäkter och kostnader ... 3
2.4 Myndighetens uppdrag ... 3
2.5 Verksamhetens kvalitet ... 4
2.6 Riskanalys ... 5
3 ÅRET I KORTHET ... 5
4 KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE HOS BESÖKAREN ... 7
4.1 Besökare ... 7
4.2 Digitala besökare ... 9
4.3 Pedagogisk verksamhet för vuxna ... 9
4.4 Barn och unga ... 10
5 NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT ... 12
5.1 Utställningar ... 12
5.2 Samlingarna ... 14
5.3 Regional verksamhet ... 17
5.4 Bevarandet av samlingarna ... 17
6 NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM ... 18
6.1 Forskning ... 18
6.2 Arkiv och bibliotek ... 19
6.3 Publikationer ... 20
6.4 Digitalisering och digital utveckling ... 20
6.5 Samarbeten ... 21
6.6 Personal och kompetensförsörjning ... 24
7 NATIONALMUSEUMS SAMHÄLLSANSVAR ... 26
7.1 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ... 26
7.2 Miljöledningsarbete ... 27
7.3 Jämställdhet och mångfald ... 27
7.4 Praktik och lönebidragsanställning ... 27
8 NATIONALMUSEUMS LOKALER ... 28
8.1 Renoveringen av Nationalmuseums huvudbyggnad ... 28
8.2 En samlad lösning för Nationalmuseums lokalförsörjning ... 28
8.3 Magasinsflytt ... 28
8.4 Gustavsbergs Porslinsmuseum ... 28
9 AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET ... 31
10 FINANSIELL REDOVISNING ... 32
10.1 Resultaträkning ... 32
10.2 Balansräkning ... 33
10.3 Anslagsredovisning ... 35

10.4 Sammanställning väsentliga uppgifter 36
10.5 Tilläggsuppgifter och noter 37
10 BILAGOR 46
11 UNDERTECKNANDE 54

1 FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN

För myndigheten Nationalmuseum präglades verksamhetsåret 2019 av ett utvecklingsarbete både internt och strategiskt, omorganisation, högt antal besökare samt en rik verksamhet i Stockholm, nationellt och internationellt. De största utmaningarna under året gällde ekonomin, som balanserades i och med höstens tilläggsbudget.

Nationalmuseum började sitt interna utvecklingsarbete hösten 2018. Strategiarbete, omorganisation, interna processer, funktionsbeskrivningar, ledarskapsutbildning och genomgång av styrdokument kan nämnas som exempel. Statskontorets analys under året av den interna ledningen, styrningen och uppföljningen mellan 2012 och 2018 visar att myndigheten är på rätt spår när det gäller utvecklingen inom dessa områden. Efter omorganisationen har myndigheten sex avdelningar: förvaltning, samlingar, utställningar och pedagogik, bevarande, forskning samt arkiv och bibliotek. Marknadsföring, kommunikation och företagssamarbeten ligger direkt under överintendenten. Förvaltningen har ett starkt mandat att arbeta med myndighetens övergripande frågor, både strategiskt och ekonomiskt, tillsammans med avdelningscheferna. Verksamheten planeras och drivs inom ramen.

Samtidigt fortsätter myndighetens arbete med att minska de fasta kostnaderna samt öka den externa finansieringen för att kunna driva verksamheten på den ambitions- och kvalitetsnivå som Nationalmuseum är internationellt känd för. Anslaget täcker knappt hyres- och lönekostnaderna och verksamheten måste därför finansieras genom avgifter och bidrag. Nyförvärven till samlingarna är till exempel finansierade genom gåvor och inköp med privata stiftelse- och fondmedel. En viktig del av utvecklingsarbetet gäller långsiktiga lokallösningar samt samlingarnas välmående och säkerhet. Myndigheten lämnade under året enligt uppdrag ett förslag på en samlad långsiktig lösning för lokalförsörjningen. Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för framtiden och säkerställa en föredömlig, långsiktig och stabil lokalförsörjning för verksamheten. Nuvarande situation är inte optimal vare sig ekonomiskt eller logistiskt för Nordens största och äldsta samlingar.

Samlingarna är museets rikaste resurs och används på många olika sätt. De skapar grunden för forskningen. Mer än 5 200 målningar, verk på papper, skulpturer, konsthantverk och designobjekt visas i museibyggnaden på Blasieholmen. Samlingspresentationerna ska vara dynamiska och levande, delar av föremålen roteras regelbundet och bland annat har en del av nyförvärven kunnat visas omedelbart. Allt går att se i museets app som laddades ner av cirka 52 000 användare under året.

Arbetet med att stärka den regionala närvaron stöder samlingarnas tillgänglighet. Konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på fasta utställningsplatser runt om i Sverige och utomlands. Förutom underhåll av presentationerna med föremål ur museets samlingar på de olika utställningsplatserna gjordes separatutställningar på både Läckö och Gripsholms slott. Nationalmuseum ansvarar även för utställningsverksamheten på Nationalmuseum Jamtli i Östersund som invigdes sommaren 2018.

Även digitaliseringen av samlingarna ökar tillgängligheten på ett avgörande sätt. Totalt finns 195 763 föremål registrerade i museets föremålsdatabas vilket innebär att 65% av de inventarieförda samlingarna nu är tillgängliga via databasen online. Därtill arbetar Nationalmuseum med utlån och under året lånade myndigheten ut verk till stora, internationella samarbetspartners såsom Louvren och Musée d'Orsay i Paris, Versailles, National Portrait Gallery och Tate Modern i London och Hamburger Kunsthalle.

Liksom samlingarna bygger de tillfälliga utställningarna museets varumärke nationellt och internationellt. De är i de flesta fall forskningsbaserade samarbetsprojekt med nationella och internationella samarbetspartners. *Dansk guldålder* visades förutom i Stockholm även på Statens Museum for Kunst i Köpenhamn. Utställningen *1989 – kultur och politik* var en högaktuell analys av det årets händelser utifrån konstens, designens och modets synvinkel. *Finn Juhl: Möbelarkitekten* samt *Hella Jongerius – Breathing Colour* fokuserade på design.

Medarbetarundersökningens resultat visar att personalen känner stor stolthet över att arbeta på Nationalmuseum. Samtidigt identifierades utvecklingsområden som måste arbetas vidare med. Nyckelord för framtiden är tillit, stolthet och kamratskap. Och det passar väl ihop med Nationalmuseums vision: ett museum för alla.

Susanna Pettersson
Överintendent Nationalmuseum

2 RESULTATREDOVISNING

Under 2019 har fem övergripande strategiska mål tagits fram för myndighetens verksamhet. Varje strategiskt mål bygger på olika aktiviteter inom verksamheten samt nyckeltal/indikatorer för att kunna bedöma effekten av genomförda aktiviteter (måluppfyllelse).

Arbetet med de strategiska målen och resultatindikatorer togs fram under 2019 och fortfarande pågår ett arbete inom myndigheten med implementering både vad gäller hur vissa indikatorer ska utformas i syfte att ge ett bra underlag för att mäta måluppfyllelse men även hur uppföljning och rapportering ska utformas.

Av bilaga 1 framgår Nationalmuseums övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer, kvantitativa och kvalitativa, som tagits fram i syfte att utvärdera verksamhetens måluppfyllelse.

Avseende Nationalmuseums prestationer har vi gjort bedömningen att det inte är relevant att redovisa någon styckkostnad, då verksamheten i hög grad består av varierande uppdrag och projekt mellan åren vilka ofta skiljer sig mycket åt både i kostnad och omfattning. Användandet av styckkostnad skulle därmed bli ett svårtolkat mått.

2.1 Principer för redovisningen

Årsredovisningen består av resultatredovisning, resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning och noter. Myndigheten Nationalmuseum redovisar och kommenterar sitt resultat dels utifrån de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, dels utifrån vad regeringen särskilt angett i regleringsbrev eller andra beslut. Resultatredovisningen innehåller väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

Denna årsredovisning syftar till att möta regeringens behov av att följa upp myndighetens verksamhet utifrån tänkta effekter, måluppfyllelse och kvalitet. Samtliga redovisade resultat kommenteras och analyseras för att ge regeringen ett informativt underlag för redovisningen till riksdagen och för att kunna bedöma politikens genomslag. Syftet med årsredovisningen är, i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, att kortfattat ge underlag för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av myndighetens verksamhet.

2.2 Redovisningens indelning

Myndighetens verksamhet har delats in i de tre övergripande uppgifterna enligt instruktion:

- att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrotts myndigheten (bevara)
- att genom utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet levandegöra den konst som finns i museets samlingar (visa)
- att inom det egna verksamhetsområdet verka för ökad kunskap grundad på forskning (forska).

Verksamheterna vid övriga visningsplatser, se 5.3, ingår i ovan angivna verksamhetsgrenar.

Det ekonomiska utfallet per verksamhetsgren redovisas i tabell 1.

Tabell 1

(tkr)	Bevara			Visa			Forska			Total		
Intäkter och kostnader	**2019**	**2018**	**2017**	**2019**	**2018**	**2017**	**2019**	**2018**	**2017**	**2019**	**2018**	**2017**
Intäkter av anslag	91 027	67 156	59 499	159 684	137 066	77 818	9 697	9 800	11 130	260 409	214 022	148 447
Avgiftsintäkter mm	5 543	1 410	1 849	31 112	13 573	19 061	9 951	4 880	5 351	46 606	19 863	26 261
Bidragsintäkter	8 098	2 036	3 513	1 192	3 327	2 776	1 492	2 756	709	10 782	8 119	6 998
Summa intäkter	**104 668**	**70 601**	**64 860**	**191 989**	**153 967**	**99 655**	**21 140**	**17 436**	**17 190**	**317 797**	**242 004**	**181 706**
Kostnad personal	36 334	25 406	23 063	50 222	48 978	56 037	12 489	10 297	9 957	99 046	84 680	89 058
Kostnad lokaler	37 464	27 725	25 953	101 890	35 486	16 915	3 531	3 680	3 876	142 885	66 891	46 744
Kostnad övrig drift	30 870	17 471	15 845	40 943	70 590	26 464	5 120	3 459	3 357	76 933	91 520	45 665
Summa kostnader	**104 668**	**70 601**	**64 860**	**193 055**	**155 054**	**99 416**	**21 140**	**17 436**	**17 190**	**318 863**	**243 091**	**181 467**
Årets kapital-förändring	**0**	**0**	**0**	**-1 066**	**-1 087**	**239**	**0**	**0**	**0**	**-1 066**	**-1 087**	**239**

2017 ingick Prins Eugens Waldemarsudde under årets första sex månader, vilket påverkat utfallet.

2.3 Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkterna består av anslagsmedel, avgiftsintäkter och bidragsintäkter. Avgiftsintäkterna utgörs av bland annat entré- och visningsintäkter, försäljningsintäkter och hyresintäkter. I posten avgiftsintäkter ingår också finansiella intäkter. Intäkterna har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna och anslagsmedlen utgör i princip skillnaden mellan de totala kostnaderna och avgifts- och bidragsintäkter.

Kostnaderna är indelade i personalkostnader, lokalkostnader samt kostnader för övrig drift (där även avskrivningar och finansiella kostnader ingår). De direkta kostnaderna utgör förutom de kostnader som är direkt hänförliga till en aktivitet även kostnaden för den personal som direkt arbetar inom verksamhetsgrenen. Fördelningen av personalkostnaderna har till viss del skett genom uppskattningar. Overheadkostnader består av personal-, lokal- och driftkostnader för ledning och administration. Dessa kostnader har fördelats på de tre verksamhetsområdena proportionellt i förhållande till de direkta kostnaderna. Lokalkostnaderna omfattar förutom hyra även kostnader för el, reparationer, städning och bevakning.

Under 2019 har verksamhet på Blasieholmen bedrivits i tolv månader jämfört med tre månader 2018 och samtliga intäkter och kostnader utom drift har ökat. Driftkostnaden 2018 var ovanligt hög på grund av kostnader för att planera, inreda och installera museet inför återinvigningen. Andra större skillnader är helårsutfallet av kostnadshyran på Blasieholmen, vilket påverkar lokalkostnaden för att visa samt den stora bidragsfinansierade och personalintensiva magasinsflytten som påverkat utfallet för bevarande.

2.4 Myndighetens uppdrag

Myndigheten Nationalmuseum har enligt förordning (2007:1175) med instruktion för Nationalmuseum till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Myndighetens ansvars- och samlingsområde omfattar äldre måleri, skulptur, teckning och grafik, företrädelsevis från tiden före år 1900, samt porträtt, konsthantverk, form och design från äldre tid till nutid.

Myndigheten ska särskilt

1. vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrotts myndigheten,
2. hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet,
3. inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten, och
4. verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten ska bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete och även samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Enligt regleringsbrevet till Nationalmuseum avseende år 2019 ska myndigheten redovisa

- den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken,
- de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, och
- åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare, och
- förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år.

Nationalmuseum ska även redovisa kostnader som sammanhänger med underhåll och renovering av Nationalmuseums huvudbyggnad, specificera myndighetens totala lokalkostnader, särredovisa eventuella sponsringsintäkter, redovisa fördelningen av eventuella bidragsintäkter mellan statliga bidrag, icke-statliga bidrag respektive bidrag från mellanstatliga organ samt särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer.

På tre områden har myndigheten haft särskilda regeringsuppdrag, dessa handlar om att stärka museets regionala närvaro, bidra till moderna beredskapsjobb i staten samt ta fram en samlad långsiktig lösning för Nationalmuseums lokalförsörjning.

Nationalmuseum gör bedömningen att samtliga ovanstående uppdrag har genomförts på ett tillfredsställande sätt vilket redovisas i resultatredovisningen nedan.

2.5 Verksamhetens kvalitet

Enligt myndighetens bedömning finns det ett antal kriterier och aspekter som kan användas för att visa på verksamhetens kvalitet. Innebörden av begreppet kvalitet förändras dock över tid och kan vara olika i olika perioder.

Verksamhetens kvalitet kan främst värderas av museets besökare och de som använder sig av museets tjänster på olika sätt. Vidare är andra personer och institutioner med relevant kompetens också viktiga när det gäller att värdera kvalitet. Museets egen uppfattning utifrån den egna kunskapen om hur arbetet utförts och uppdraget uppfyllts liksom de interna utvärderingar av utställningar och projekt som utförs är också av stor vikt. Den analys av Nationalmuseums interna ledning, styrning och uppföljning som Statskontoret gjorde under året är, även om den inte omfattade kvaliteten på själva museiverksamheten, viktig som ett stöd för att utveckla och förbättra de interna processerna. Medarbetarundersökningarna som utförs är också en utvärdering av myndigheten som arbetsgivare.

Ett mått på de kvalitativa aspekterna av verksamheten som myndigheten definierar är antalet besökare som väljer att göra ett, eller flera, besök på museet. Besöksnivån på museet har varit fortsatt hög under 2019 vilket kan ses som att Nationalmuseums verksamhet är aktuell och relevant och bidrar till att främja konsten. Publikundersökningarna visar också att museet har lyckats locka nya besökare då det är många som anger att de gjort ett besök för allra första gången under året. Det är också många som anger att de har gjort mer än ett besök sedan återöppnandet, vilket även det är en kvalitativ aspekt och visar på att museet har lyckats behålla de trogna besökarna.

Men att mäta antalet besök ger inte alltid hela bilden. Besöken till de tillfälliga utställningarna på museet stod för en relativt låg andel av det totala antalet besök, vilket inte automatiskt betyder att kvaliteten inte var hög. Fri entré-reformen medför att färre besökare är beredda att betala för att se de tillfälliga utställningarna. Nyheten med renoveringen av museet och möjligheten att återse samlingarna efter så lång tid gör också att incitamentet

minskar. Besöksantalet på de tre tillfälliga utställningar som museet anordnat sedan återöppnandet har däremot legat på samma nivå, vilket gör att vi drar slutsatsen att de har hållit samma kvalitet och bedömer att besökarna återkommer till museets utställningar.

De reaktioner som museets verksamhet väcker, positiva som negativa, är ett annat mått på kvalitet. Under året har en mängd positiva omnämnanden och rekommendationer att besöka museet förekommit i sociala medier. Ett positivt mottagande av recensenter, kulturjournalister och andra kulturpersonligheter är också relevant och kompletterar besökarnas bild. De tillfälliga utställningarna recenseras regelbundet och nyförvärven som museet kommunicerar nämns i både nationell och internationell media, vilket pekar på att vad Nationalmuseum gör är relevant och berör många. Likaså kan det faktum att många väljer att ta del av museets programutbud med visningar och föreläsningar också ses som en kvalitetsindikation.

Under året har flera utlån gjorts till utställningar på stora, internationella museer vilket är ett mått på samlingarnas kvalitet och museets ställning internationellt sett. Även att vissa utställningar görs i samarbete med andra stora museer och att utställningar som visats på Nationalmuseum sedan efterfrågas av andra museer kan ses som ett mått på verksamhetens kvalitet. Likaså att det under året är många museer, både nationella och internationella, som har gjort studiebesök för att lära sig mer om hur museet arbetade inom olika områden inför återöppnandet. Det stora antal föreläsningar som har hållits både i Sverige och utomlands av medarbetare på Nationalmuseum samt bidrag till publikationer och liknande pekar på den stora kompetens som finns inom myndigheten och som efterfrågas av andra.

2.6 Riskanalys

Myndigheten är beroende av avgiftsintäkter, sponsring och bidrag för att kunna finansiera museiverksamheten. Skulle de ekonomiska målen inte infrias har detta en direkt påverkan på den verksamhet som bedrivs. Myndigheten arbetar med löpande uppföljningar för att värdera befintliga aktiviteter vilket ger möjlighet att ompröva verksamheten i syfte att kunna hanterera förändringar.

Beslutet om fri entréavgift till de statliga museerna innebär att Nationalmuseums samlingspresentationer konkurrerar med de tillfälliga utställningarna med entré. Det påverkar myndighetens ekonomi negativt då besökarna i stor utsträckning väljer att inte köpa en biljett. En åtgärd som vidtagits är en satsning på mer proaktiv försäljning av biljetter i museet.

Det finns också en risk i att inte kunna leva upp till besökarnas förväntningar då begränsade ekonomiska resurser innebär begränsade möjligheter att utveckla verksamheten och producera nya utställningar. Detta kan påverka besökarens upplevelse och därmed viljan att köpa biljett till utställningarna. För att motverka denna risk arbetar Nationalmuseum med att tydligt kommunicera vad museet kan och inte kan göra för att undvika för högt ställda förväntningar.

Bidrag och sponsorintäkter utgör också en viktig del av myndighetens finansiering och en minskning av dessa intäkter skulle utgöra en risk för verksamheten. Myndigheten arbetar därför kontinuerligt med uppföljning och avstämning med avtalspartners och bidragsgivare för att upprätthålla kontinuiteten i dessa intäkter.

Nationalmuseums uppdrag att verka regionalt resulterar i höga kostnader. Myndigheten arbetar därför med att hitta alternativ finansiering exempelvis genom lokala sponsringsavtal eller bidrag. Lyckas inte detta finns en risk att uppdraget inte kan genomföras.

3 ÅRET I KORTHET

Utgångspunkten för Nationalmuseums dagliga arbete är de nationella kulturpolitiska målen. Enligt dem ska kulturen vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Genom att välkomna alla besökare och erbjuda en bred programverksamhet samt samarbeta med andra museer och institutioner både i Sverige och utomlands bidrar Nationalmuseum till flera av de uppsatta kulturpolitiska målen. Barn och ungas rätt till kultur uppmärksammas genom de satsningar som museet gjort vad gäller bland annat utställningsverksamheten inom barnens konstvärld, visningar och ateljéverksamhet.

Totalt sett gjordes 1,4 miljoner besök på de fasta utställningsplatser där konst och föremål från Nationalmuseums samlingar visades under året. 2019 var också det första hela året som Nationalmuseum hade museibyggnaden

på Blasieholmen öppen efter att den varit stängd för renovering och ombyggnation i mer än fem år. Återöppnandet av museet har varit en stor framgång både vad gäller antal besökare och mottagande. Efter de första tolv månaderna hade museet haft mer än en miljon besök. Under kalenderåret 2019 registrerade museet 842 203 besök, vilket är mer än dubbelt så mycket som museet hade årligen innan renoveringen. Det gör det också till det tredje mest besökta museet i landet. Museet och renoveringen har även fått ett antal priser under året såsom ROT-priset, Stålbyggnadspriset och Årets fasad 2019. Kommunikationen kring återöppnandet fick utmärkelser i flera kategorier i tävlingen Publishingpriset.

2018 och 2019 genomfördes ett strategiarbete inom myndigheten där alla medarbetare inbjöds att delta och där ledord för verksamheten formulerades. Visionsplattformen ligger till grund för all verksamhet inom organisationen och skapar vägen framåt. Nationalmuseums värderingar är *fokuserade*, *modiga*, *tillsammans* och *inspirerande*. Visionen är att vara *ett museum för alla* och erbjudandet att skapa meningsfulla möten mellan människor och konst. Museet ska ge nutida perspektiv på historien och historiska perspektiv på nutiden. Passion för och kunskap om konst och design ska genomsyra allt som görs.

Myndighetens strategiska målsättningar följer Nationalmuseums uppdrag i enlighet med instruktion och regleringsbrev. Till varje mål finns punkter för genomförande/handlingsplan samt nyckeltal för uppföljning och avstämning.

- Nationalmuseums samlingar är kända nationellt och internationellt
- Nationalmuseum är ett kunskapscentrum
- Konst och design skapar nyfikenhet och intresse hos besökaren
- Nationalmuseums röst i samhället är starkare
- Nationalmuseums resurser är i balans

Utvecklingsarbeten har skett inom flera områden under året. Verksamhetsplanen och budgeten, som utgör myndighetens interna styrdokument baserade på regeringens uppdrag, har utvecklats så att mål och inriktning för verksamheten förtydligas och prioriteringar görs.

Den 1 juli 2019 genomfördes en organisationsförändring inom myndigheten med syfte att följa och förstärka strategiarbetet. Målsättningen var att på ett tydligare sätt följa regeringens uppdrag genom att bland annat bygga upp en förstärkt forskningsorganisation samt knyta relevanta funktioner till denna.

Under hösten 2019 och våren 2020 pågår även ett omfattande arbete med att ta fram funktionsbeskrivningar för alla anställda inom myndigheten för att skapa tydlighet för både medarbetare och chefer vad som förväntas göras inom ramen för tjänsten. Alla chefer med personalansvar genomgår också under hösten 2019 och våren 2020 en gemensam ledarskapsutbildning. En medarbetarundersökning genomfördes som visar att det finns en hel del som myndigheten kan arbeta vidare med för att bli en bättre arbetsgivare, men att medarbetarna känner en stor stolthet över det arbete som utförs.

Under året har Statskontoret på regeringens uppdrag analyserat Nationalmuseums interna ledning, styrning och uppföljning under åren 2012–2018. Myndigheten har i detta arbete försett Statskontoret med ett omfattande underlag till analysen och medverkat i ett antal intervjuer. Statskontorets analys visade att de ekonomiska underlag som Nationalmuseum har lämnat till regeringen inte har varit ändamålsenliga. Likaså har ledningen, styrningen och uppföljningen inte heller varit ändamålsenlig. Myndigheten har under en tid präglats av ett frånvarande ledarskap och otydliga ansvarsförhållanden. Det har också funnits brister i förvaltningskulturen i myndigheten. Statskontoret säger också att Nationalmuseum under 2018 och 2019 har inlett ett arbete för att utveckla sin ledning, styrning och uppföljning som de ser positivt på. Nationalmuseum konstaterar att perioden som har analyserats var en exceptionell tid som inte kan jämföras med nuvarande förutsättningar för verksamheten. Statskontorets rapport har gåtts igenom och en hel del administrativa brister har redan åtgärdats, andra åtgärder har påbörjats. Under 2020 har Nationalmuseum fått ett särskilt uppdrag av regeringen att vidta åtgärder för att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll, med syfte att förbättra den finansiella kontrollen och redovisningen. Ekonomistyrningsverket ska även anlitas för att ge stöd i detta arbete.

Riksrevisionen genomförde under året en granskning av fri entré-reformen och om regeringen har skapat tillräckliga förutsättningar för reformens genomförande. De granskade också om museerna genomfört reformen på ett ändamålsenligt sätt och om fri entré har påverkat museernas förutsättningar för att utföra sina olika huvuduppdrag. Nationalmuseum har bidragit med ett underlag till analysen och medverkat i ett antal intervjuer. Nationalmuseums medskick till rapporten var att det är viktigt att se över så att nivån för kompensationen för fri entré räknas utifrån antal besökare och att den kontrolleras och justeras varje år.

2019 startades en ny modesamling med plagg med konstnärlig verkshöjd från år 2000 och framåt och av en designer eller företag som är verksam i Sverige. Under året donerades sex kreationer till samlingen.

Nationalmuseum gjorde under året fyra tillfälliga utställningar, fyra mindre utställningar med material från Konstbiblioteket och arkivet och två utställningar i Designmagasinet i museibyggnaden på Blasieholmen samt utställningar på Nationalmuseum Jamtli, Gripsholms och Läckö slott. Till detta hade myndigheten ytterligare fyra utställningar i samarbete och på turné. Programverksamheten ger möjlighet att diskutera konsten utifrån olika vinklar, skapa fördjupning men också att nå nya besökare. Under 2019 har 51 093 personer deltagit i den pedagogiska verksamheter på museet genom bland annat visningar, seminarier och föreläsningar. Ett antal nya visningskoncept har tagits fram under året, bland annat babyvisningar för vuxna med barn i sitt- och krypåldern.

Under året har Nationalmuseums innehåll vid minst 3 682 265 unika tillfällen nått en användare via sociala medier. Det ger museet möjlighet att nå ut med ett konstvetenskapligt innehåll till personer som kanske aldrig besöker museet annars. Nationalmuseums webbplats har haft nästan 2,8 miljoner sidvisningar och museets app har laddats ner av cirka 52 000 användare.

4 KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE HOS BESÖKAREN

4.1 Besökare

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet redovisa de åtgärder som vidtagits för att nå nya besökare samt visa förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år.

2019 registrerades totalt 1,4 miljoner besök på de fasta utställningsplatser runt om i Sverige och utomlands där Nationalmuseums samlingar visades. Det var också det första hela året som Nationalmuseum hade verksamhet i museibyggnaden på Blasieholmen efter att den varit stängd för renovering och ombyggnation 2013–2018. Tolv månader efter återöppnandet passerades en miljon besök. Under 2019 registrerade museet 842 203 besök vilket är mer än dubbelt så mycket som de 350–400 000 besök som museet hade årligen innan renoveringen. Det gör museet det till det tredje mest besökta i Sverige, endast Vasamuseet och Skansen hade fler besök under året.

Tabell 2

Besökare	**2019**	**2018**	**2017**
Antal besökare – totalt Nationalmuseums utställningsplatser	**1 410 917**	**821 525**	**561 351**
Nationalmuseum	842 203	311 303	46 541
Gustavsbergs Porslinsmuseum*	0	0	16 727
Drottningholms slott	181 360	187 108	196 632
Gripsholms slott	61 125	60 838	62 466
Gustav III:s antikmuseum	62 163	52 867	51 091
Leufsta	4 501	4 801	4 485
Läckö slott	111 000	109 000	136 400
Nynäs slott	76 864	21 290	12 050
Rosersbergs slott	1 907	3 966	5 364
Strömsholms slott	6 243	6 818	7 584
Tessininstitutet i Paris (Svenska institutet)	25 618	26 543	16 872
Ulriksdals slott	2 881	4 536	5 139
Nationalmuseum Jamtli**	35 052	32 455	-

** Stängt för ombyggnad under 2018–2019*
*** Öppnade 17 juni 2018*

Nationalmuseum redovisar museets besöksutveckling varje månad till Myndigheten för Kulturanalys. Antalet besök mäts genom besöksräknare vid entrén som räknar alla som går in och ut i museet. I statistiken ingår även besökare till butik och restaurang. På summan dras 1 procent bort för eventuell felräkning och personal. Vid de kungliga slotten och Nynäs slott redovisas verksamhetsbesök baserat på antal försålda biljetter till utställningar som omfattar föremål ur myndighetens samlingar. Manuell räkning används vid Leufsta och vid Tessininstitutet i Paris. Läckö slott tillämpar ingen fullgod metod för beräkning av icke-betalande besök vilket beror på byggnadens disposition, angivna besökssiffror är därför en uppskattning. På Nationalmuseum Jamtli är besöksräknare placerade vid ingången till utställningssalen.

Enligt de publikundersökningar som genomförts framgår att det är många som har besökt museet för allra första gången (42%), men även de trogna besökarna har hittat tillbaka till museet och flera har gjort mer än ett besök sedan återöppnandet. Andelen utländska besökare var under året i snitt 29%, besökare från Stockholm stod för 33% av besöken och övriga Sverige 37%. Åldersgruppen 65+ står för 30% av det totala antalet besök följt av gruppen 25–34 år som står för 18%. 59% av besökarna identifierade sig som kvinnor och 41% som män. I jämförelse med andra svenska museer med samma mätmetod finns en unik överrepresentation (29%) av det segment som publikundersökningsverktyget kallar fördjupning eller perspective på engelska. Det är en grupp besökare som är mycket självständiga och föredrar att göra egna upptäckter och besök på sina egna villkor. De är generellt sett svåra att locka till sig genom till exempel marknadsföring. Den absoluta majoriteten av besökarna under året kom för att titta på samlingarna följt av byggnaden i andra hand och för att särskilt se en konstnär eller ett konstverk i tredje hand.

4.2 Digitala besökare

Under 2019 har Nationalmuseum haft närvaro i sociala medier med egna konton på Twitter, Instagram och Facebook. Museet satsar fortsatt på att nå ut med kunskap likväl som att marknadsföra museet som besöksmål i de sociala kanalerna. Räckvidden för sociala medier under året uppgår till 3 682 265 unika intryck. Det innebär att Nationalmuseums innehåll vid dessa tillfällen nått minst en användare. Det ger möjlighet att nå ut med ett konstvetenskapligt innehåll till personer som kanske aldrig besöker museet annars.

Nationalmuseums webbplats besöks framförallt i syfte att förbereda ett fysiskt besök på museet. Detta avspeglas i statistiken för 2019 som visar på drygt en miljon sessioner och mer än 2 780 000 sidvisningar. Sidor som på olika sätt handlar om samlingarna är särskilt välbesökta liksom information om fria bilder och nyheter. Flera olika digitala turer om samlingar har skapats under året och finns tillgängliga på Nationalmuseums webbplats. Totalt besökte 671 394 användare webbplatsen under året jämfört med 471 449 föregående år.

Museet relanserade sitt nyhetsbrev i början av 2019 och sedan dess har antalet prenumeranter stadigt ökat. Vid slutet av året prenumererade cirka 16 000 personer på museets olika nyhetsbrev. Öppningsfrekvensen och klickfrekvensen är hög jämfört med andra nyhetsbrev. I början av året var intresset högst för erbjudanden och aktiviteter såsom visningar, evenemang, shopping och så vidare. Under de senare månaderna var istället innehåll som på olika sätt knyter an till samlingarna och den verksamhet som bedrivs bakom kulisserna, exempelvis nyförvärv, guldkorn från arkiv och bibliotek, några ord från överintendenten, fördjupning eller anekdoter om enskilda verk, det som lockade till flest klick.

Appen Nationalmuseum Visitor Guide är en applikation som besökaren kan använda inför, under och efter besöket vid Nationalmuseum. Den innehåller information om mer än 5 200 utställda föremål på museet. Under 2019 har appen utökats med innehåll om alla utställningar som visades i museibyggnaden såväl som utställningarna på Nationalmuseum Jamtli, Gripsholms slott och Läckö slott. Genom appen kan besökarna ta del av bilder av och information om de utställda föremålen och lyssna till olika ljudspår som komplement till eller oberoende av ett fysiskt besök. Under året har appen laddats ner av cirka 52 000 användare.

4.3 Pedagogisk verksamhet för vuxna

Det stora intresset att besöka museet under året avspeglas i efterfrågan på både bokade visningar och möjligheten att delta i visningar som enskild person. Totalt genomfördes 1 312 visningar för vuxna under året och 32 806 vuxna deltog i den pedagogisk verksamheten på museet. Olika visningsformat har arbetats fram, från korta lunchvisningar utifrån utvalda teman till längre allmänna visningar för både museet i stort och de tillfälliga utställningarna. För större grupper som besöker museet för kvällsarrangemang med restaurangbokning så har paket med anpassade visningar tagits fram där flera pedagoger visar i museet parallellt. Att skapa möjlighet för ett möte med konsten för dessa grupper är en service, en intäktsmöjlighet och ett sätt att nå nya målgrupper. Vid sidan av de bokningsbara visningarna har också ett stort antal samarbeten och studiebesök genomförts där museets personal presenterat samlingarna, utställningarna och verksamheten.

Nationalmuseums programverksamhet vill ge besökarna möjlighet till fördjupning och oväntade perspektiv på innehållet i samlingarna och tillfälliga utställningar. Att samverka med andra och arbeta i dialog med såväl andra konstarter som andra kulturaktörer är en målsättning för att skapa intressanta möten och ett sätt att nå fler.

Torsdagskvällarna med förlängd öppettid på museet är en central del i programverksamheten. Målsättningen har varit att aktivera de flesta torsdagskvällar under våren och hösten med ett löpande program med föreläsare i museets hörsalsfunktion i Södra ljusgården. Programverksamheten ger möjlighet att diskutera konsten utifrån

olika vinklar, skapa fördjupning men också att nå nya besökare. Totalt genomfördes under året 33 programpunkter. Även samverkan med medieproduktioner där panelsamtal spelades in för radioprogram och poddar inför publik på museet prövades med positiv framgång under hösten och gav ett både relevant och intressant innehåll för ett publikt program som samtidigt nådde ut till en bred publik. Under året genomfördes också ett samarbete med Radiokören där ensembler sjöng musik med anknytning till konsten i salarna med konst samt i trapphallen. Även programverksamhet med målsättning att skapa intäkter har testats.

Både specialvisningar och kursverksamhet för vuxna har genomförts i samarbete med andra organisationer under året. Senioruniversitet i Stockholm har ett flerårigt samarbete med Nationalmuseum där ett stort antal personer deltar i fördjupande konstpresentationer, både på museet och på andra institutioner, och tillsammans med Svenska Dagbladet har kurser och temadagar arrangerats.

Tabell 3

Visningar och pedagogisk verksamhet	**2019**	**2018**	**2017**
Antal bokade visningar vuxna	1 173	403	70
Antal offentliga visningar	139	127	102
Antal seminarier och föreläsningar*	33	30	8
Antal tillfällen för övrig kursverksamhet*	128	89	2
Totalt antal tillfällen	**1 473**	**649**	**182**
Antal deltagare bokade visningar vuxna	27 718	8 475	1 548
Antal deltagare offentliga visningar**	1 936	7 320	2 048
Antal deltagare seminarier och föreläsningar* ***	102	1 470	428
Antal deltagare kursverksamhet*	3 050	2 288	28
Totalt antal deltagare****	**32 806**	**19 553**	**4 052**

** Korrigering i siffrorna för 2018 på grund av tidigare felaktig klassificering.*
*** Minskningen beror på att ett stort antal visningar genomfördes i Södra ljusgården som rymmer ett stort antal deltagare under 2018. Under 2019 hölls visningarna uppe i salarna med ett begränsat antal deltagare per visning.*
**** Minskningen beror på saknad rutin för att räkna deltagare på de öppna föreläsningarna under 2019.*
***** Felaktigt summerat antal deltagare i årsredovisningen för 2018 som har justerats.*

Tabell 4

Kostnader Pedagogisk verksamhet (tkr)	**2019**	**2018**	**2017**
Nationalmuseum	18 183	4 561	2 796

2019 års kostnad avser helår. 2018 avser verksamhet i tre månader och kostnader för planering och installation inför återöppnandet.

4.4 Barn och unga

Nationalmuseum har i uppdrag enligt regleringsbrevet att redovisa verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken.

Totalt 18 287 barn och unga har deltagit i den pedagogiska verksamheten under året. En stor och viktig satsning i museibyggnaden är Barnens konstvärld med utställningen *Villa Curiosa* där barn får en fantasistimulerande och tillåtande ingång till konstens värld. Utställningen har varit tillgänglig alla dagar som museet haft öppet och under besökstäta perioder som helger och skollov har den fått förstärkt bemanning med ett pedagogiskt mottagande för alla familjegrupper. Museets skapande ateljéverksamhet har också utökad kapacitet med dubbla ateljérum. Vid sidan av skolverksamheten har museet erbjudit familjeverksamhet under helger och lov utan avgift och med drop in som öppnat upp konstens värld med korta visningar och kreativa skapande uppgifter. Under året har fördjupande kurser för barn under helger utvecklats med anpassat innehåll för barn i olika åldrar.

Under hösten startades ett för Nationalmuseum nytt visningskoncept med babyvisningar. De riktar sig till nyfikna vuxna med barn i sitt- och krypåldern (3–11 mån) och intresset har varit stort från besökarna.

De pedagogiska produktioner för barn och familj som lanserades i samband med återinvigningen, en audioguide för barn i museets app och konstboken *Pippi på konst! En konstbok för barn och nyfikna vuxna*, har legat till grund för olika pedagogiska program och kunskap om att produktionerna finns och hur de kan användas har också spridits under året. Båda ger museet möjlighet att nå ut utanför museibyggnaden. En föreläsning för föreningen Bilderbokens vänner hölls under våren och en inspirationsföreläsning för en stor grupp barn i samarbete med

Stockholms stadsbibliotek genomfördes i november. Intresset för Nationalmuseums arbete för barn och unga avspeglas i det stora antalet studiebesök av museikollegor och verksamma inom barnkultur under året.

Under året har även pop-up verkstäder för familjer arrangerats utanför museet i samband med Kulturfestivalen och Porslinets dag i Gustavsberg. Under Kulturfestivalen den 13–17 augusti deltog Nationalmuseum i barn och familjeprogrammet på Norrbro med en lerverkstad med handledning och prova på. Under fem dagar hade lerverkstaden besök av totalt 1 514 barn och nästan lika många medföljande vuxna. På Porslinets dag i Gustavsberg den 25 augusti genomfördes en pop-up verkstad för barn och familjer med museets pedagoger där besökare fick möta museets verksamhet.

För att skapa nätverk och kommunikation med skolvärlden arbetar museet dels med nyhetsbrev och information på museets webbplats samt med olika former av presentationer och nätverksträffar. Under våren genomfördes två välbesökta träffar för lärare i Stockholm tillsammans med KULAN, Stockholms stads nätverk för förskola, grundskola och gymnasium. 28 januari deltog Nationalmuseum i skolmässan Skola + Museum = Sant på Stadsmuseet i Stockholm.

Museets samlingspresentationer, utställningar och pedagogiska erbjudanden är mycket efterfrågade vilket avspeglas i det stora antal skolbesök som har genomförts under året, både med skolklasser som kommer på egen hand och i museets pedagogiska program. Totalt togs 512 bokade skolvisningar emot. Fokus för det pedagogiska program som erbjuds skolan har varit att presentera museet och samlingarna för barn och unga som besöker museet för första gången. Visningarna är anpassade till olika åldersgrupper och finns i två format, 1 timme med visning/samtal i museisalarna eller 2,5 timme där visningen kompletteras med ett arbetspass i ateljé. Skolprogrammen har under året utökats stegvis, först med ett program med utgångspunkt i barnutställningen *Villa Curiosa* för låg- och mellanstadiet och under hösten med ett visningsprogram riktat till högstadiet och gymnasiet för utställningen *1989 – kultur och politik*. Ett utvecklingsarbete har genomförts för att utifrån dialog med skolornas efterfrågan forma program inför 2020 med utgångspunkt dels i form- och designsamlingen dels utifrån frågor om kropp och identitet.

I det treåriga skolutvecklingsprojektet *Konstexpressen* med finansiering från Allmänna arvsfonden arbetar fyra konstpedagoger halvtid och möter återkommande drygt 200 barn, cirka 50 förskolebarn och drygt 150 mellanstadieelever. Varje grupp elever besöker museet vid sju till åtta tillfällen under ett läsår då de arbetar en hel skoldag tillsammans med konstpedagogerna. Med konstupplevelser, samtal, berättelser, eget skapande och kontinuitet formas en vardaglig tillgång till kultur, konst och språkliga begrepp för de deltagande eleverna. Genom en avslutande familjehelg bjuds deltagande barns föräldrar, syskon och andra närstående in till museet. Projektet samarbetar med Fabula Storytelling för verktyg och utbildning av såväl lärare, konstpedagoger som skolelever i muntligt berättande och under hösten inleddes ett samarbete med Stockholms stadsteater och skådespelaren Robert Fux. Projektet är ett samarbete med Artikel 31 och Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Tabell 5

Barn och unga	**2019**	**2018**	**2017**
Antal bokade skolvisningar	512	105	17
Antal ateljéaktiviteter	359	30	27
Konstskola för barn (antal)	9	5	-
Lovverksamhet (antal)	14	6	5
Stockholms kulturfestival (antal dagar)	5	5	5
Totalt antal tillfällen	**899**	**151**	**54**
Antal deltagare skolvisningar	8 979	2 311	389
Antal deltagare ateljéaktiviteter	6 239	1 422	510
Antal deltagare konstskola för barn	99	50	-
Antal deltagare lovverksamhet	1 456	892	266
Antal deltagare Stockholms kulturfestival	1 514	2 252	2 870
Total antal deltagare	**18 287**	**6 927**	**4 035**

Tabell 6

Kostnader Barn- och ungdomsverksamhet (tkr)	2019	2018	2017
Nationalmuseum	6 052	3 121	1 642

2019 års kostnad avser helår. 2018 avser verksamhet i tre månader och kostnader för planering och installation inför återöppnandet.

5 NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

Nationalmuseums uppdrag innehåller bland annat att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika samlingarna. Myndigheten ska även hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet. Nationalmuseum ska särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts, se bilaga 2.

Utställningsverksamheten är en viktig del för att kunna uppfylla uppdraget att levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Den är också viktig i arbetet med att nå nya besökare. En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att visa publiken konst med hög verkshöjd samt att kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang. Det ger också en möjlighet att komplettera samlingarna för att kunna ge en så bred bild av konsthistorien som möjligt.

Den regionala närvaron stärks genom att konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på fasta utställningsplatser runt om i landet. Både samlingspresentationer och tillfälliga utställningar bidrar till att sprida kunskap om samlingarna. Långtidslån av konstföremål till statliga myndigheter liksom korttidslån till utställningar är också viktiga för att sprida den statligt ägda konsten i landet och göra den mer tillgänglig för allmänheten utanför Stockholm. De är också viktiga för att synliggöra centrala verk i museets samlingar och för att möjliggöra viktiga inlån i framtiden. Bevarandeverksamheten ska ta hänsyn till såväl dagens som framtida generationers möjligheter att uppleva konsten i samlingarna. Bevarandearbetet utgår från att undvika onödiga risker när föremålen ställs ut eller på annat sätt hanteras samt lämplig och säker förvaring i magasin. I arbetet ingår även att dokumentera föremålen i samlingarna.

5.1 Utställningar

5.1.1 Utställningar på Nationalmuseum

Under 2019 öppnade fyra tillfälliga utställningar i museibyggnaden på Blasieholmen: *Dansk guldålder*, *Finn Juhl: Möbelarkitekten*, *1989 – kultur och politik* samt *Hella Jongerius – Breathing Colour*. De tre sistnämnda markerar den ökade satsning på form och design som ingår som del av myndighetens uppdrag sedan 2018. Utställningarna med designinriktning som visas på mellanplanet på museet har alltid fri entré.

Dansk guldålder, 28 februari–21 juli 2019
För första gången sedan 1960-talet visades i Sverige en omfattande utställning om måleriet i Danmark under 1800-talets första hälft, en period som hör till höjdpunkterna i den europeiska konsthistorien och som ofta kallas den danska guldåldern. Utställningen producerades gemensamt av Nationalmuseum, SMK, Statens Museum for Kunst i Köpenhamn och Petit Palais Musée des Beaux-Arts de la Ville de Paris och var en av de mest omfattande genomlysningarna av periodens konst som gjorts på många år. En utgångspunkt för Nationalmuseums utställning var den satsning på att förvärva verk från den danska guldåldern som påbörjades för några år sedan. Den innehöll verk från SMK, Statens Museum for Kunst, Nationalmuseum samt flera danska och internationella museer och privata samlingar.

Finn Juhl: Möbelarkitekten, 14 mars–22 september 2019
Under våren och sommaren visades en utställning i samarbete med Ordrupgaard, Köpenhamn om den danske arkitekten och möbelformgivaren Finn Juhl som var en av de mest tongivande skandinaviska möbelformgivarna under 1900-talet. Möblerna och inredningen som visades kom från det hem i Ordrup utanför Köpenhamn som Finn Juhl ritade och inredde åt sig själv 1942. 2008 tillfördes det konstmuseet Ordrupgaards samling genom en privat donation.

1989 – kultur och politik, 5 september 2019–12 januari 2020
Höstens stora utställning kretsade kring det omvälvande skede i den politiska historien som kulminerade med Berlinmurens fall hösten 1989. Utställningen undersökte vad som hände inom den visuella kulturen i bredaste mening samtidigt som öststatskommunismen föll samman, kalla kriget tog slut, den sydafrikanska apartheidregimen kollapsade och studentdemonstrationerna på Himmelska fridens torg i Peking slutade i en massaker. En förutsättning för att utställningen kunde produceras var det stora stöd som Nationalmuseum fick från Moderna Museet som lånade ut en rad viktiga verk ur sin samling.

Hella Jongerius – Breathing Colour, 17 oktober 2019–1 mars 2020
Utställningen med den nederländska designern Hella Jongerius rörde sig i gränslandet mellan konst och design. I former av papper, textil, keramik, metall och plast visade Jongerius sin mångåriga konstnärliga forskning om färg, ljus och materialitet och hur färg och ljus samspelar och förändras under dygnets alla timmar. Hennes studier fördjupades i mötet med de åtta konstverk hon valt ut ur Nationalmuseums samlingar och som integrerades med Jongerius egna objekt. Utställningen producerades i samarbete med Design Museum i London där den visades sommaren 2017 och möjliggjordes i Stockholm tack vare ekonomiskt stöd från Nationalmusei Vänner.

Totalt sett hade museet 81 386 besök till de tillfälliga utställningarna med entré, *Dansk guldålder* och *1989 – kultur och politik*, under 2019. Sedan återöppningen har de tillfälliga utställningarna haft lägre besökssiffror än vad de brukade ha innan renoveringen. Den stora besökstillströmningen under året har inte gynnat de avgiftsbelagda utställningarna. Myndighetens bedömning är att de allra flesta besökarna fortfarande kommer för att se samlingspresentationerna och det renoverade huset, något som resultaten i publikundersökningarna stödjer. Den fria entrén till samlingarna gör också att intresset för att betala för en utställning minskar vilket Riksrevisionens undersökning av fri entré-reformen (RIR 2019:39) styrker.

Tabell 7

Utställningar på Nationalmuseum	**2019**	**2018**	**2017**
Antal utställningar	4	6	3
Antal utställningar under projektering	16	20	6
Antal inlånade föremål till utställningar	1 177	537	280
Antal föremål ur samlingarna	141	342	130
Antal långivare till utställningar	62	71	4
Antal manliga konstnärer i utställningar*	107	-	-
Antal kvinnliga konstnärer i utställningar*	24	-	-

** Verksamhetsstatistik under uppbyggnad, uppgifter för 2018 och 2017 saknas.*

5.1.2 Utställningar i samarbete och på turné

Ett strategiskt utvecklingsarbete inom den tillfälliga utställningsverksamheten inleddes under 2019 med syfte att utveckla ett program av turnerande utställningar för visning i Sverige och utomlands. Den turnerande utställningsverksamheten svarar mot Nationalmuseums strategiska mål att göra museets samlingar kända nationellt och internationellt.

Dansk guldålder, SMK, Statens Museum for Kunst, Köpenhamn, 24 augusti-–8 december 2019
Efter att utställningen *Dansk guldålder,* som producerades gemensamt av Nationalmuseum, SMK, Statens Museum for Kunst i Köpenhamn och Petit Palais Musée des Beaux-Arts de la Ville de Paris, visats på Nationalmuseum gick den vidare till SMK, Statens Museum for Kunst i Köpenhamn under hösten 2019. Under 2020 kommer den att visas på Petit Palais Musée des Beaux-Arts de la Ville de Paris.

Designprocesser, Svenska institutet i Paris, 8 september–27 oktober 2019
Utställningen *Designprocesser* som visades på museet 2018 gick vidare till Svenska institutet i Paris under hösten.

Crossing Borders – Smart Design, Bromma Stockholm Airport, 15 februari–11 december 2019
Under 2019 fortsatte samarbetet med Swedavia för att visa konst och design på flygplatser i Sverige som inleddes 2014. Under året visades *Crossing Borders – Smart Design* på Bromma Stockholm Airport.

Det offentliga rummet, centralstationer i Lund, Skövde, Linköping, Hässleholm och Gävle
Den regionala närvaron stärks genom samarbetet med Jernhusen och utställningen *Det offentliga rummet* med reproduktioner av konstverk ur Nationalmuseums samlingar. Under 2019 fanns utställningen att se på centralstationerna i Lund, Skövde, Linköping, Hässleholm och Gävle och målet är att utöka antalet visningsplatser under 2020.

Tabell 8

Kostnader Utställnings- och utlåningsverksamhet (tkr)	2019	2018	2017
Nationalmuseum	128 743	51 954	23 869

2019 års kostnad avser helår. 2018 avser verksamhet i tre månader och kostnader för planering och installation inför återöppnandet.

5.2 Samlingarna

5.2.1 Samlingspresentationerna

Sedan återinvigningen av museet har mycket tid och engagemang lagts på att säkerställa den höga kvaliteten i museet och att leva upp till visionen att vara ett museum för alla. Samlingspresentationerna består av fem olika delar varav Tidslinjen, som är den stora, kronologiska presentationen av konst från 1500-talet fram till idag, är den främsta. Till detta kommer Skattkammaren med preciösa föremål som miniatyrer, smycken, dosor med mera, Designmagasinet som är en studiesamling av keramik, Skulpturgården med en studiesamling av 1800-talsskulptur och slutligen Barnens konstvärld med introduktioner till museets samlingar för barn och unga. Totalt visas runt 5 200 föremål i samlingspresentationerna i museet och en rad perspektiv beaktas. Till exempel ett genusperspektiv när det gäller föremålens tillkomst och användning, ett mångfaldsperspektiv när det gäller såväl synliga som osynliga aspekter av människors liv och ett barnperspektiv för att lyfta fram barn och deras villkor och relationer i föremålen. Det har också varit viktigt att samlingspresentationerna på olika sätt knyter an till samtiden. Återkommande teman är konst och politik, nära naturen, samlingshistoria, nationalism och genus. Under året har det förts flera diskussioner på både debatt- och ledarsidor om museers uppdrag, hur konst visas och vilka berättelser som ges, en diskussion om kulturens roll och värde i samhället som är intressant. En del av dem har handlat om Nationalmuseums samlingspresentationer vilket visar att museet engagerar och berör.

Förutom att visa en studiesamling av keramik är Designmagasinet även en plats för fördjupning kring designprocesser. Under året har två utställningar visats där.

- *Designprocesser: NM&*, 13 oktober 2018–9 juni 2019
- *Arty Farty*, 13 augusti 2019–19 januari 2020

I Gamla biblioteket har fyra mindre utställningar visats med material från Konstbiblioteket och Nationalmuseums arkiv:

- *Mästarband*, 22 januari–24 mars 2019 (med inlån från Stockholms Bokbindarmästareförening)
- *Richard Bergh och Nationalmuseum – framtidens museum*, 26 mars–30 juni 2019
- *Carl Larsson som illustratör*, 2 juli–6 oktober 2019
- *Agnes Widlund och Konstsalongen Samlaren*, 8 oktober 2019–16 februari 2020

För att garantera en så högkvalitativ upplevelse för besökarna som möjligt och samtidigt säkerställa föremålens fortbestånd arbetar museet med en dynamisk presentationsform i samlingspresentationerna i museibyggnaden vilket innebär att delar av konstföremålen regelbundet byts ut. Under 2019 har detta skett under tre olika perioder varvid 330 föremål har bytts ut. Främsta anledningen har varit bevarandeskäl, för att skydda särskilt ljuskänsligt material som konst på papper och textilier. En annan orsak har varit utlån till tillfälliga utställningar som krävt ersättningsföremål. I några fall har byten även skett på grund av aktualitet, såsom nyligen skedda händelser med anknytning till föremål eller nyförvärv. Av resursskäl har däremot innehållsliga aspekter fått stå tillbaka under 2019. Varje rotation kräver en omfattande planering och administration som både handlar om logistik, textskrivande, konserveringsåtgärder, fotografering, packning och uppdatering av museets app för besökare.

Tabell 9

Föremål ur samlingarna i samlingspresentationerna	2019	2018	2017
Nationalmuseum	5 209	5 200	-

Året på Nationalmuseum
842 203
besök
305
dagar öppet
1 824
genomförda visningar
51 093
deltagare i den pedagogiska verksamheten
52 000
nedladdningar av appen
2 780 000
sidvisningar på webbplatsen
3 682 265
unika intryck i sociala medier

5.2.2 Förvärv

Under året tillfördes 432 föremål museets samlingar genom inköp eller gåvor. Förvärven ökade i jämförelse med föregående år vilket kan förklaras av en medveten återhållsamhet i förvärvsverksamheten under 2018 då resurserna behövdes inför återöppningen av museet. Nationalmuseum har inga statliga medel att förvärva design, konsthantverk och konst för utan samlingarna berikas genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel. Alla nyförvärv fotograferas för identifikationssyfte och registreras i föremålsdatabasen.

Under året slutfördes den stora kampanjen med förvärv av dansk guldålderskonst. Den resulterade i en tredubbling av antalet verk i samlingen som nu är den största utanför Danmark. Ett exceptionellt verk bland många som förvärvades under 2019 var Johan Vilhelm Gertners *Porträtt av skulptören Bertel Thorvaldsen* från 1839–40. Parallellt med detta fortsatte museets bevakning av äldre mästare. Här kan särskilt nämnas flamländaren Daniel Seghers *Stilleben med blomsterprydd Mariabild* från 1645–50. Inom teckningssamlingen motsvaras detta av Simon Voets *David med Goliaths huvud* från 1620–21. Även tidigare förbisedda konstnärskap, inte minst kvinnliga, blev föremål för viktiga förvärv. Ett exempel var Ellen Trotzigs *Självporträtt* från 1909, som nu införlivats med Statens porträttsamling på Gripsholms slott.

Som en del i uppdraget att ansvara för form och design startade Nationalmuseum en ny samling med mode under 2019. Den kommer att bestå av unika, konstnärligt skapade modeplagg. Kriterierna för att de ska kunna ingå i samlingen är konstnärlig verkshöjd, konstnärlig individualitet och grad av nyskapande. De ska även vara från år 2000 och framåt och av en designer eller företag som är verksam i Sverige. Samlingen påbörjades under året i och med att sex kreationer donerades till den.

Tabell 10

Förvärv	**2019**	**2018**	**2017**
Förvärv till samlingarna - inköp	261	171	381
Förvärv till samlingarna - gåvor	171	184	302
Övertagande	2	3	-
Inventarieföring	66	11	-
Summa antal förvärv	**500**	**369**	**683**
Antal förvärv manliga konstnärer*	315	-	-
Antal förvärv kvinnliga konstnärer*	135	-	-
Antal förvärv okänt/ej applicerbart*	50	-	-

** Verksamhetsstatistik under uppbyggnad, uppgifter för 2018 och 2017 saknas.*

5.2.3 Utlån

I likhet med tidigare år har antalet långtidslåntagare minskat i långsam takt. En av orsakerna kan kopplas till att flera myndigheter flyttar till nya lokaler med ytor som är mindre representativa för konst. I vissa fall anser man sig inte kunna erbjuda tillräcklig säkerhet för konsten och i andra fall anges rena ekonomiska skäl. Generellt sett är de låntagare som har lokaler i äldre byggnader mer intresserade av att låna verk ur Nationalmuseums samlingar. Tendensen med färre långtidsutlån uppvägs av ett ökat intresse från flera låntagare för ett mer aktivt samarbete, bland annat Regeringskansliet. Myndigheten har de senaste åren även samarbetat med Moderna Museet och Statens konstråd, bland annat med konsten som visas i kulturministerns tjänsterum. Det finns också flera pågående projekt som rör länsresidens.

Nationalmuseum har tvingats att tillfälligt dra ned något på utlånen till utställningar på grund av den större magasinsflytt som påbörjades under 2018. Trots lånestopp har Nationalmuseum av strategiska skäl valt att låna ut 167 verk till 33 låntagare. Flera av dessa hör till stora internationella samarbetsparter såsom Louvren och Musée d'Orsay i Paris, Versailles, National Portrait Gallery och Tate Modern i London och Hamburger Kunsthalle.

Föremål som lånas ut genomgår aktiva eller förebyggande konserveringsåtgärder inför packning och transport. Samma sak gäller vid avslutade lån.

Tabell 11

Utlån	**2019**	**2018**	**2017**
Antal korttidsutlån ur samlingarna	167	72	192
(Sverige/utlandet)	(85/82)	(10/62)	(18/174)
Antal långtidslån ur samlingarna	8 154	8 167	8 161
(Sverige/utlandet)	(7 892/262)	(7 898/269)	(7 872/289)

5.3 Regional verksamhet

Nationalmuseum har enligt regleringsbrevet i uppdrag att stärka den regionala närvaron.

Konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på allt från kungliga slott såsom Gripsholm, Drottningholm, Strömsholm, Rosersberg och Ulriksdal till Svenska institutet i Paris. Förutom underhåll av presentationerna med föremål ur museets samlingar på de olika utställningsplatserna gjordes separatutställningar på både Läckö och Gripsholms slott. Myndigheten förvaltar även Statens porträttsamling på Gripsholms slott med över 5 000 porträtt och Gustavsbergssamlingen med ungefär 40 000 föremål tillverkade på Gustavsbergs Porslinsfabrik. Renoveringen av Gustavsbergs Porslinsmuseum fortsatte under året och öppnar för besökare igen sommaren 2020. Nationalmuseum ansvarar även för utställningsverksamheten på Nationalmuseum Jamtli i Östersund som invigdes sommaren 2018. Verksamheten drivs i nära samarbete med Jamtli och under året tecknades ett nytt avtal som löper över sex år.

Från gryning till skymning, Nationalmuseum Jamtli, 28 maj 2019–19 april 2020
Öppningsutställningen *Sex sekler av samtid* visades fram till den 5 maj 2019. Den 28 maj öppnade den nya utställningen *Från gryning till skymning* med 130 verk av nordisk bildkonst från decennierna närmast före sekelskiftet 1900. Denna liksom föregående utställning är helt producerad av Nationalmuseum medan visningsverksamheten sker i Jamtlis regi.

Tankar i glas, Läckö slott, 8 juni–25 augusti 2019
Läckö slott utanför Lidköping tillhör de historiska byggnader som idag har fasta samlingar förvaltade av Nationalmuseum. Varje år visas dessutom en temautställning, 2019 var detta *Tankar i glas* med unikt konstglas av runt 50 konstnärer ur Nationalmuseums samlingar av modern glaskonst från 1960 och framåt. Förutom den tillfälliga utställningen installerades även den årliga utställningen i Skattkammaren med drygt 250 föremål.

Porträtt under tio år, Gripsholms slott, 25 maj–1 september 2019
Gripsholms slott är platsen för Statens porträttsamling, världens äldsta nationella porträttsamling, som förvaltas av Nationalmuseum. Sommaren 2019 visades temautställningen *Tio år av porträtt*, en kavalkad av svensk porträttkonst från 1840-talet och fram till idag med ett 30-tal porträtt skänkta av Gripsholmsföreningen.

Tabell 12

Föremål ur samlingarna i tillfälliga utställningar	**2019**	**2018**	**2017**
Tillfällig utställning Nationalmuseum Jamtli	130	176	-
Tillfällig utställning Läckö slott	101	192	-
Tillfällig utställning Gripsholms slott	26	-	-
Totalt antal föremål	**398**	**710**	**-**

Tabell 13

Kostnader Regional verksamhet (tkr)	**2019**	**2018**	**2017**
Nationalmuseum	11 166	7 878	8 705

De ökade kostnaderna beror framförallt på helårseffekten av kostnaden för verksamheten på Nationalmuseum Jamtli som öppnade 17 juni 2018.

5.4 Bevarandet av samlingarna

Under året fortsatte det stora evakueringsprojektet som inleddes under 2018 där tre magasin flyttas till ett större magasin. Museet arbetar fortlöpande med uppordning i de befintliga och de nya magasinslokalerna genom inventering, dokumentering, registrering, uppmärkning samt utveckling av funktionalitet genom optimala inrednings- och förvaringslösningar. Flytten till ett nytt magasin har bidragit till ännu bättre ordning och tillgänglighet för vissa samlingar såsom skulptursamlingen inklusive avgjutningar och designsamlingen. Alla föremål som har flyttats har fotograferats för identifikation och mycket av förvaringen har förbättrats och förnyats. Nationalmuseum arbetar kontinuerligt med att mäta ljus- och inomhusklimatförhållanden i miljöer där museets föremål visas och förvaras. Klimatet i museibyggnaden övervakas i samarbete med Statens fastighetsverk. Informationen används vid bedömningar av enskilda föremåls tillstånd och känsliga föremål kan placeras i klimatbuffrad ram eller en tät monter som konditionerats till lämplig relativ luftfuktighet. Klimatet i samtliga föremålsmagasin och arbetslokaler samt utvalda utställningslokaler övervakas med hjälp av egna dataloggrar. Nationalmuseum arbetar också metodiskt med IPM (Integrated Pest Management, före detta Samordnad skadedjurskontroll) i samlingarna för att förebygga och aktivt förhindra spridning av skadedjur och angrepp på konst- och kulturföremål genom att placera ut och kontrollera insektsfällor.

Nationalmuseum arbetar även förebyggande inom riskhantering, riskbedömning och katastrofberedskap. Arbetet med restvärdesräddning (RVR) har utförts i en arbetsgrupp som arbetar vidare med RVR-frågor för föremål i magasins- och utställningslokaler.

Under 2019 återupptogs utvecklingsarbetet med konserveringsdokumentation i föremålsdatabasen. Målsättningen är att förbättra funktionalitet och arbetsflöden i verksamheten. Ett flertal nya avdelningsöverskridande arbetsflöden kring föremålshanteringsdokumentation vid utställningsprojekt har tagits fram och en översyn och uppdatering av befintliga rutiner och manualer för konserveringsdokumentation har påbörjats.

Tabell 14

Vårdade föremål	**2019**	**2018**	**2017**
Antal vårdade föremål i Nationalmuseums samlingar till utställningar och utlån	3 659	3 174	2 019
Antal vårdade föremål i Nationalmuseums samlingar	10 762	2 104	183
Antal vårdade föremål – externa uppdrag och inlån	1 056	253	228
Totalt antal vårdade föremål	**15 477**	**5 531**	**2 430**

Tabell 15

Kostnader Vård av samlingarna (tkr)	**2019**	**2018**	**2017**
Nationalmuseum	107 837	72 201	60 992

Kostnadsökningen beror framförallt på högre säkerhetskostnader i Nationalmuseums byggnad (helår 2019) och ökade kostnader för magasin.

6 NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM

Nationalmuseum har som uppdrag att verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har också i uppdrag att bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Forskningsavdelningen bedriver ett antal projekt och anordnar forskningsrelaterade symposier och föreläsningar. Arkiv och Konstbibliotek är en intern och extern informationsresurs som tillhandahåller publikationer, artiklar och arkivmaterial för forskningsprojekt och utställningar. Genom publikationsverksamheten ges möjlighet till fördjupning, ny kunskap och alternativa ingångar till konsten. Under året har ett flertal samarbeten genomförts med organisationer, universitet, myndigheter, museer och företag. En mängd föreläsningar har utförts av Nationalmuseums personal både i Sverige och utomlands samt bidrag till publikationer och artiklar, en sammanställning av dessa finns i bilaga 3 och 4.

6.1 Forskning

Fram till halvårsskiftet 2019 var forskningsprojekten organisatoriskt placerade under avdelningen Samlingar och forskning. Sedan 1 juli administreras de av den nybildade Forskningsavdelningen. Forskningsprojekt kan finansieras med myndighetens egna medel, anknutna stiftelser eller helt externa bidrag.

Under året har ett antal forskningsprojekt bedrivits på Nationalmuseum.

- *Italienskt måleri i Nationalmuseum: marknad, musealisering, materialitet*
  Finansiering: Riksantikvarieämbetet
- *The matter of drawing: copies and tracings in 18th-century architectural practice and design*
  Finansiering: Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond
- *Nordiska kvinnliga skulptörer 1880–1920*
  Finansiering: Nationalmusei Vänner (delvis)
- *Carl Gustaf Tessins resedagböcker*
  Finansiering: Tessinfonden
- *Transformativa möten: Nationalmuseums samlingar ur ett feministiskt perspektiv*
- *Unlocking the English Portrait Miniature: The Materiality of Isaac Oliver's Oeuvre*
  I samarbete med Fitzwilliam Museum, University of Cambridge med flera

Ett antal forskningssymposier har också genomförts under året.

- MoCMa (Mobility Creates Masters): *Databases for research. Big Data on Artists' Materials for Ground Layers 1550-1700.* Nätverksmöte och symposium (29–30 januari).
- Sharing is Caring: *Open Data – now what? Applying principles of openness and collaboration in strategy and practice.* I samarbete med Statens historiska museer (16–17 september).
- *Strong, Self-Sufficient and Sharp Nordic women sculptors 1870–1940.* I samarbete med Konstmuseet Ateneum i Helsingfors och Nasjonalmuseet i Oslo (26 september).
- *Cornelius Loos i det osmanska riket: teckningar för Karl XII.* I samarbete med Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul.
- *Rembrandt's The Conspiracy of the Batavians under Claudius Civilis.* I samarbete med Konstakademien (2 december).

Även ett antal forskningsrelaterade föreläsningar har anordnats.

- Tessinföreläsning: Anna Ottani Cavina, *Inventing the Landscape: The Origin of Outdoor Painting in Italy in the Early Nineteenth Century* (13 november)
- Tessinseminariet: Anna Ottani Cavina, *Living in the Ancient Style: The discovery of Herculaneum and Pompeii and the Antiquarian Dream*, i samarbete med Uppsala universitet (14 november)
- Francesco Caglioti, *Leonardo da Vinci as a Sculptor: The Virgin with the Laughing Child in London*, i samarbete med Italienska kulturinstitutet i Stockholm (24 november)

Nationalmuseum deltog i *Festival de l'histoire de l'art* i Fontainebleau i Frankrike den 1–9 juni. Festivalen anordnas årligen av INHA (Institut national d'histoire de l'art), Château de Fontainebleau och La Diréction générale des patrimoines. Initiativet, som ursprungligen togs av det franska kulturministeriet, syftar till att sprida kunskap om konsthistoria och konstvetenskaplig forskning till en bredare allmänhet i Frankrike. 2019 var de nordiska länderna särskilt inbjudna nationer. Nationalmuseum var representerat i planeringskommittén och deltog vid möten 2018 och 2019 för att ta fram programmet för den nordiska sektionen och deltog i panelsamtal och med föreläsningar. Nordisk kulturfond tilldelade festivalen ett ekonomiskt stöd för genomförandet.

Tabell 16

Forskningsprojekt	**2019**	**2018**	**2017**
Antal pågående forskningsprojekt	6	5	6
Antal avslutade forskningsprojekt	0	1	0

Tabell 17

Forskningsseminarier och föreläsningar	**2019**	**2018**	**2017**
Antal egna seminarier och föreläsningar	27	3	7
Antal seminarier och föreläsningar i samverkan	3	1	2

6.2 Arkiv och bibliotek

Inom Nationalmuseum finns ett myndighetsarkiv samt enskilda arkiv och ett bildarkiv. Konstbiblioteket är Moderna Museets och Nationalmuseums gemensamma bibliotek och är en del av det nationella biblioteksväsendet. Det är ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design och bokbeståndet speglar Moderna Museets och Nationalmuseums samlingar och verksamhet. Arkiven och Konstbiblioteket svarar för museets arkivbildning, bildförmedling och är en intern informationsresurs som även vänder sig till alla konstintresserade, såväl forskare och museianställda som en intresserad allmänhet.

Under året har myndighetsarkivet och de enskilda arkiven gemensamt haft 625 utlån och 175 besök. Flera bevarandeprojekt har genomförts, bland annat har samlingen av ljudband uppordnats och förtecknats och samlingen av äldre bilder av interiörer från museet har fått nya omslag och kartonger. En plattform för e-arkivering av myndighetsarkivet har inrättats och en rutin för webbarkivering har utarbetats och verkställts. Projektet att digitalisera Svenska porträttarkivet har under 2019 registrerat cirka 1 600 konstnärsnamn i föremålsdatabasen.

Boksamlingen på Konstbiblioteket har utökats med 918 böcker och 348 periodika. Antalet utlån på biblioteket var 1 502 och antalet besök 713. Konstbiblioteket har via Media Copy digitaliserat samtliga årgångar av *Meddelanden från Nationalmuseum* och publicerat dessa i DiVA och det nya katalogiseringsgränssnittet Libris XL har tagits i bruk.

Tabell 18

Arkiv och bibliotek	2019	2018	2017
Antal utlån i biblioteket	1 502	2 101	1 319
Antal besök i biblioteket	713	691	592
Antal besök i arkivet	175	230	175

6.3 Publikationer

Nationalmuseums utgivning av böcker om museets samlingar och utställningar omfattar bland annat utställningskataloger, resonerande kataloger, Art Bulletin of Nationalmuseum och konstböcker för barn. Målet är att läsaren ska finna relevanta och intresseväckande böcker, oavsett ålder eller förkunskap. Böckerna ska kunna användas även om läsaren inte har möjlighet att besöka museet. Under året gavs totalt tre titlar ut, varav två av dem i en svensk och en engelsk utgåva.

Dansk guldålder
En omfattande katalog gavs ut i samarbete med SMK, Statens Museum for Kunst, Köpenhamn i samband med utställningen. Boken publicerades i en svensk och en engelsk utgåva med artiklar skrivna av Peter Nørgaard Larsen, Magnus Olausson, Karina Lykke Grand, Kasper Monrad, Anna Schram Vejlby, David Burmeister, Jesper Svenningsen, Troels Filtenborg, Gry Hedin, Carl-Johan Olsson, Martin Olin, Henrik Holm och Gertrud Oelsner.

1989 – kultur och politik
Boken gavs ut i en svensk/engelsk utgåva i samband med öppningen av utställningen med samma namn. Medverkande artikelförfattare var Anna Charlotta Gunnarson, Per Hedström, Andreas Johansson Heinö, Sara Kristoffersson, Kalle Lind och Estelle af Malmborg.

Hella Jongerius – Breathing Colour
En mindre skrift gavs ut i en svensk och en engelsk version i samband med öppningen av utställningen med samma namn. Textförfattare var Hella Jongerius och Alex Newson.

Under året har översättning av boken *Pippi på konst! En konstbok för barn och nyfikna vuxna* genomförts till finska, arabiska, nordsamiska och engelska för produktion och lansering under 2020. Boken är tänkt att fungera som en barnanpassad introduktion till museets samlingar.

Nationalmuseums aktuella bokutgivning visades och försåldes under Stockholm Art Book Fair och med eget bokbord under Bokmässan i Göteborg.

Tabell 19

Publikationer	2019	2018	2017
Antal utgivna publikationer	5	15	6
Antal publikationer under produktion	15	16	15

Tabell 20

Kostnader Forskningsverksamhet (tkr)	2019	2018	2017
Nationalmuseum	21 780	17 831	16 514

Verksamheten har utökats 2019 i och med omorganisationen med större fokus på forskning.

6.4 Digitalisering och digital utveckling

Myndigheten strävar efter att vara representerad digitalt och erbjuda en hög digital tillgänglighet till samlingarna. Det långsiktiga målet är att föremålssamlingar, arkiv och allmänna handlingar är digitalt tillgängliga och sökbara. De digitala satsningarna ökar möjligheterna att ta del av både bilder och texter som ger tillgång till och fördjupad kunskap om Nationalmuseums samlingar via olika kanaler och målet är att kunna erbjuda konstupplevelser för alla, oavsett geografisk plats. Den digitala besökaren ska möta samma kvalitet som på plats i museet.

Arbetet med att digitalisera Nationalmuseums samlingar omfattar bildfångst, registrering av metadata i olika förvaltningssystem samt tillgängliggörande av de digitaliserade samlingarna. Totalt finns 195 763 föremål registrerade i museets föremålsdatabas varav närmare 139 500 med en eller flera bilder. Under 2019 ökade antalet poster med 8 377 vilket innebär att 65% av de inventarieförda samlingarna nu är tillgängliga via Nationalmuseums databas online. Samtliga föremål är registrerade i måleri-, skulptur- samt konsthantverks- och

designsamlingen och under 2019 intensifierades insatsen med att registrera föremål ur tecknings- och grafiksamlingen. Fotografering av föremål i samlingarna sker löpande i samband med till exempel nyförvärv, utställningar, utlån, konst- och konserveringstekniska undersökningar och publicering samt på begäran. För tillfället finns cirka 240 000 bilder upplagda i myndighetens bildhanteringssystem.

Under 2019 har Nationalmuseum verkat för att öka kunskapen kring digitalisering av och digital tillgång till kulturarvet I museisektorn. Nationalmuseum ordnade i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer ett seminarium om *Innovativa användargränssnitt för kulturarvssamlingar* samt den internationella konferensen *Open Data – now what? Applying principles of openness and collaboration in strategy and practice*. Nationalmuseums personal har även föreläst vid ett flertal konferenser med digitalt fokus i Sverige och utomlands.

Under året 3D-skannade Nationalmuseum runt 60 skulpturer utställda i museibyggnaden och på Orangeriet i Ulriksdals slott i samarbete med projektet Scan the World. 3D-modellerna finns tillgängliga för forskare och allmänhet på webbsidan Scan the World och visades cirka 65 000 gånger under perioden augusti-december 2019.

I samarbete med företaget Second Canvas lanserades under året superhögupplösta bilder på ett antal verk ur samlingarna. De utvalda verken är Lucas Cranachs *Det omaka paret*, Jan Massys *Venus Cytheria*, Bruno Liljefors *Katt på blomsteräng*, Bertha Wegmanns *Konstnären Jeanna Bauck* och Carl Wahlboms *Slaget vid Lützen*.

Under 2019 har Nationalmuseum bedrivit arbete för ett digitalt arbetssätt och digital tillgång till myndighetens allmänna handlingar och har som en del av detta infört ett nytt diarieföringssystem. De diarieförda handlingarna kan nu hanteras och lagras digitalt vilket tidigare inte har varit möjligt. En rutin för webbarkivering har också utarbetats och verkställts under året.

Tabell 21

Digitalisering	**2019**	**2018**	**2017**
Antal registrerade föremål i föremålsdatabasen	195 763	187 386	178 677

Tabell 22

Kostnader Digitalisering och digital utveckling (tkr)	**2019**	**2018**	**2017**
Nationalmuseum	5 897	8 890	6 740

Under 2018 hade myndigheten höga kostnader för framtagningar av den nya museiappen.

6.5 Samarbeten

Många av de samarbeten som myndigheten deltar i handlar om kunskapsutbyte eller utbyte av konst, både nationellt och internationellt. Det finns behov av att mötas för att utbyta erfarenheter och kunskaper inom professionen. Nationalmuseum är medlem i flera nationella och internationella nätverk såsom Centralmuseernas forskningsnätverk, Centralmuseernas Samråd, Designmuseums network, Europeanas Members Council, Forskning på museer, Föreningen för Arkiv och informationsförvaltning, International Association of Museum Publishers, International Exhibition Organisers Group, Nordiska museiförbundet, RIHA, Stockholms Handelskammare och Sveriges Museer.

Under 2019 har Nationalmuseum bland annat samarbetat med:

- CATS
  Ett samarbete med CATS (Centre for Art Technological Studies and Conservation) i Danmark pågår sedan 2014. De senaste åren har samarbetet fokuserat på tekniska undersökningar av konstverk från den danska guldåldern inför utställningen med samma namn. 2017–2019 ingick Nationalmuseum i MoCMa:s (Mobility Creates Masters) nätverk koordinerat av CATS.

- Demensförbundet
  Under hösten 2019 formulerade Demensförbundet ett projekt och tilldelades medel av Socialstyrelsen för uppstart. Arbetsnamnet är *Kultur och Gemenskap - för ett demensvänligt samhälle* och målet är att anpassa och tillgängliggöra kulturaktiviteter för personer med demensdiagnos och deras anhöriga. Nationalmuseum bidrar med utbildning och metodutveckling.

- École Nationale Supérieure d'Arts de Paris-Cergy
  Samarbete med École Nationale Supérieure d'Arts de Paris-Cergy (ENSAPC) i Frankrike kring ett konstnärligt forskningsprojekt som initierades 2017. Med utgångspunkt från ett franskt och arabiskt perspektiv har konststudenter utforskat konstnären Ivan Aguélis liv och verk utifrån hans korrespondens som finns på Nationalmuseum. Projektet har redovisats i en utställning på Aguélimuseet i Sala under 2019.

- Jernhusen
  Nationalmuseum har sedan 2015 samarbetat med Jernhusen som äger, utvecklar och förvaltar ett fastighetsbestånd av stationer, stationsområden, underhållsdepåer och godsterminaler längs den svenska järnvägen. Utställningen *Det offentliga rummet* visar reproduktioner av konstverk ur Nationalmuseums samlingar och har gått att se på järnvägsstationer på flera ställen runt om i Sverige genom åren.

- Medvaro
  Mellan 2016–2019 deltog Nationalmuseum i *Medvaro*, ett treårigt utvecklingsprojekt på Stockholms Sjukhem. Museet har deltagit i planeringen av projektets helhet och i genomförandet av konstsamtal med boende och personal inom delprojektet *Konststunder* vilket har stärkt museets arbete med tillgänglighet.

- Moderna Museet
  Konstbiblioteket är Moderna Museets och Nationalmuseums gemensamma bibliotek och är en del av det nationella biblioteksväsendet. Det är ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design och bokbeståndet speglar Moderna Museets och Nationalmuseums samlingar och verksamhet.

- Nordiska Konservatorförbundet Sverige
  Nationalmuseum är medlem i Nordiska Konservatorförbundet Sverige, en ideell förening för konservatorer. Medlemmarna arbetar med bevarandefrågor gällande konst-, kultur- och naturhistoriska föremål och miljöer. Förbundet arbetar för en hög yrkesmässig standard och för att främja professionens specialistområden.

- RCE
  Kulturarvsinstitutionen RCE i Nederländerna har under året startat ett samarbetsprojekt om vibrationer under transport med syfte att ta fram riktlinjer för riskanalys vid beslut om ett verk ur museisamlingar kan transporteras alternativt val av lämpligast transportsätt. Nationalmuseum kommer i möjligaste mån att bistå projektet, som pågår under 2019–2021, med information.

- Riksantikvarieämbetet
  Samarbetet med Riksantikvarieämbetet påbörjades 2013. Under 2017–2019 genomfördes ett gemensamt utvecklingsprojekt kring materialtestning som resulterade i publicering av två rapporter under 2019. Till *Strategies for Pollutant Monitoring in Museum Environments* om mätning av luftföroreningar i utställningssalar och montrar på Nationalmuseum hjälpte museets personal till att installera mätutrustning och deltog i genomförandet av fallstudien för övervakning av luftföroreningar. Till rapporten *Characterization of Emissions from Display Case Materials* har Nationalmuseums personal bidragit med materialtestprover och information om hur de undersökta materialen används i museimiljöer.

- Riksantikvarieämbetet, Jamtli, Vadsbo museum och Malmö museer
  Nationalmuseum tillsammans med Riksantikvarieämbetet, Jamtli, Vadsbo museum och Malmö museer deltar i arbetsgruppen *Riskanalys för museisamlingar* med syfte att ta fram ett enklare verktyg för identifiering av risker för museisamlingar. 26 mars hade arbetsgruppen en workshop på Nationalmuseum med fokus på riskidentifiering och nedbrytningsfaktorer.

- Riksantikvarieämbetet, Naturhistoriska riksarkivet, Riksarkivet och PRE-MAL
  I samarbete med Riksantikvarieämbetet, Naturhistoriska riksarkivet, Riksarkivet och PRE-MAL anordnade Nationalmuseum *4th international conference for Integrated Pest Management (IPM) for Cultural Heritage* i Stockholm 21–23 maj 2019. Konferensen handlade om skadeinsekter och mögel, deras påverkan på kulturarvet och metoder att förebygga och åtgärda konsekvenserna av sådana angrepp.

- SAK UNG
  Nationalmuseum har deltagit i SAK UNG, ett projekt som drivs av Sveriges allmänna konstförening med målet att skapa en plattform för ungas konstintresse. Det vänder sig till deltagare mellan 18–25 år, bedrivs nationellt och med projektmedel. Under 2019 genomförde Nationalmuseums pedagoger sju workshops:

Växjö (28/3), Uppsala (28/4), Umeå (24/4), Malmö (7/5), Stockholm (9/5 & 13/6) och Örebro (5/6). I augusti hölls ett möte för alla orter, ambassadörer och representanter från deltagande konstinstitutioner med besök och seminarium på Nationalmuseum.

- Stockholms universitet
  Nationalmuseums sakkunniga föreläser vid masterutbildningen *Technical Art History* på Stockholms universitet. En del av utbildningen är studiebesök i museilokalerna och i konserveringsateljéerna där studenterna får diskutera fallstudier.

- Svenska Institutet för Standarder (SIS)
  Som medlem i den svenska tekniska kommittén SIS/TK 479 deltar Nationalmuseum i projektet *Bevarande av kulturarv* med målet att utarbeta europeiska standarder och riktlinjer för bevarande av det fysiska kulturarvet. Nationalmuseum representerar vid standardiseringsarbetet gällande terminologi, montrar och beslutsprocesser.

- Swedavia
  2014 inleddes ett samarbete med Swedavia för att visa konst och design på flygplatser runt om i Sverige. I utställningarna har bland annat porträtt av kända svenskar visats likväl som svenska designprodukter inom digital kommunikation och design för hållbar utveckling.

Sakkunniga från Nationalmuseum är styrelsemedlemmar eller ledamöter bland annat i följande organisationer:

- Aalto-universitetet
- American Friends of the Nationalmuseum
- Barockakademien
- Bengt Julins Fond
- Europeana Copyright Community
- Föreningen för Arkiv och informationsförvaltning
- Genus i museer
- Gripsholmsföreningen
- Heraldiska nämnden
- International Advisory Committee of Keepers of Publ. Coll of Graphic Art (50 lux)
- Karolinska förbundet
- Kungliga samfundet
- Längmanska Kulturfonden
- Nationalmusei Vänner
- Nordiska Museiförbundet
- Prins Eugens Waldemarsudde
- Riksbankens kommitté för minnesmynt
- Rådet för bevarande av Stockholms skönhet
- Stockholms Skönhetsråd
- Svensk Bokkonst

6.6 Personal och kompetensförsörjning

Nationalmuseum är en kunskapsintensiv organisation. Målsättningen med kompetensförsörjningen är att säkerställa att verksamhetens behov är tillgodosedda på kort och långt sikt för att på bästa sätt kunna genomföra myndighetens uppdrag.

Totalt hade myndigheten Nationalmuseum 163 månadsavlönade i årsmedeltal under 2019. Av de anställda är, liksom tidigare, andelen kvinnliga medarbetare störst och motsvarar 62%. Könsfördelningen inom myndigheten svarar i stort mot den fördelning som finns inom de utbildningar som är adekvata för myndighetens verksamhetsområde.

Utöver tillsvidare- och visstidsanställda arbetade upp emot 100 personer på behovsanställning enligt Anställningsförordningen (timavlönade), framförallt inom området pedagogik och besöksservice men även som till exempel föreläsare. Behovsanställningarna är viktiga för att driva verksamheten där arbetsbelastningen varierar under året beroende på antalet besökare, bokade visningar och bokade kvällsaktiviteter. De behövs också för att

täcka de luckor som uppstår i vid sjukfrånvaro, ledighet och semester i framförallt besöksservicen. Uppdragen kan variera från enstaka föreläsningar till återkommande arbetspass som pedagog, försäljare eller värd.

Medelåldern på de anställda vid Nationalmuseum är i stort oförändrad sedan flera år tillbaka (män 48 år och kvinnor 50 år). Bland de anställda är 26% över 55 år, vilket innebär att myndigheten ser framför sig en period med stora pensionsavgångar. Myndighetens organisation präglas av en hög kunskapsnivå, ungefär hälften av de anställda har universitetsexamen eller forskarutbildning. Myndigheten har historiskt sett genom att vara ett starkt varumärke bland arbetssökande inte haft problem att säkra kompetens inom kärnverksamheten. Inom vissa stödfunktioner har det varit något svårare att hitta kompetens, men även här underlättar det att Nationalmuseum bedriver en verksamhet som lockar många. För att säkerställa kompetens på lång sikt samarbetar myndigheten med högskolor och andra utbildningar, till exempel genom att erbjuda praktikplatser till studenter inom kärnområdet eller genom samarbeten inom forskningsområdet. Sammantaget bedöms myndigheten ha vidtagit tillräckliga åtgärder i syfte att säkerställa en adekvat kompetensnivå på lång sikt.

Tabell 23

Antal anställda i snitt under året	**2019**	**2018**	**2017**
Antal anställda kvinnor	100	88	84
Antal anställda män	62	49	51
Totalt anställda	**163**	**137**	**135**
Totalt Årsarbetskrafter (ÅAK)	**146**	**124**	**120**
varav män	56	45	47
varav kvinnor	90	79	73

6.6.1 Sjukfrånvaro och arbetsmiljö

Tabell 24

Sjukfrånvaro	**2019**	**2018**	**2017**
Sjukfrånvaro %			
Kvinnor	4,7	2,9	4,1
Män	5,1	3,9	3,1
Anställda 50 år eller äldre	4,8	3,8	4,5
Anställda 30–49 år	4,6	2,6	2,4
Anställda –29 år	7,1	3,8	2,1
Total sjukfrånvaro (alla) %	**4,8**	**3,3**	**3,7**
varav andel långtidssjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	53,5	38,9	47,3

I tabellen ovan redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden och sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Ökningen av sjukfrånvaron förklaras till stor del av en ytterligare långtidssjukskrivning under 2019. Även om hänsyn tas endast till korttidsfrånvaro noteras en viss ökning, framförallt i åldersgruppen anställda under 30 år. Detta kan förklaras av det höga besökstrycket i museet som inneburit hög belastning på den del av personalen som arbetar med att möta besökarna, en grupp som i större utsträckning tillhör den yngre gruppen anställda.
En bra arbetsmiljö bidrar till en attraktiv och utvecklande arbetsplats. Arbetsmiljön är därför prioriterad och myndigheten arbetar kontinuerligt med förbyggande arbete och lämnar friskvårdsbidrag till anställda och erbjuder en friskvårdstimme per vecka. Vid myndigheten finns också en särskild friskvårdsgrupp som arrangerar aktiviteter som till exempel yoga, stegtävlingar och föredrag samt betalar anmälningsavgiften till stafetten Stafesten. Personalen har också vid behov möjlighet till rehabilitering och förebyggande insatser inom hälsa och friskvård via företagshälsovården.

Under hösten gjordes en medarbetarundersökning genom företaget Great Place To Work. Resultatet visar att personalen överlag känner en stor stolthet över att arbeta på Nationalmuseum men också att förtroendet för ledningen och den psykosociala arbetsmiljön behöver stärkas. Resultatet av medarbetarundersökningen har diskuterats i ledningsgrupp och på avdelningsmöten. Tre områden har valts att fokusera på: tillit, stolthet och kamratskap. De åtgärder som vidtas kommer att följas upp av en ny medarbetarundersökning varje år under de kommande tre åren.

Åtgärder som vidtagits är till exempel en ledarskapsutbildning där alla chefer med personalansvar en gång per månad deltar i en föreläsning/workshop med externa eller ibland interna föreläsare inom områden som till exempel ledarskap, ekonomi, och statlig värdegrund. Arbetet fortsätter under 2020.

Under 2019 inleddes också arbetet med att ta fram funktionsbeskrivningar för alla anställda för att skapa större tydlighet för medarbetare och chefer kring arbetsuppgifter, mandat och förväntningar. Projektet slutförs under våren 2020 och funktionsbeskrivningarna ska därefter utgöra ett levande dokument som hanteras mellan chef och medarbetare.

7 NATIONALMUSEUMS SAMHÄLLSANSVAR

7.1 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet redovisa de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Ett aktivt arbete pågår för att skapa förutsättningar för alla att ta del av museets verksamhet oavsett behov och funktionsvariation. Målsättningen är att så mycket som möjligt ska vara tillgängligt för de flesta genom en inkluderande utformning av museets ordinarie verksamhet. Ledstjärnan är att det som är nödvändigt för några är bra för de flesta. Byggnadens fysiska tillgänglighet ansvarar Statens fastighetsverk för men utformas i samarbete med museet. Nationalmuseum ansvarar för inredning, skyltning och de tillgänglighetskrav som finns. Museet arbetar också med bemötande och erbjudanden med fördjupade konstupplevelser med specialanpassade visningar.

Museet erbjuder kontinuerligt visningar för personer med demensdiagnos likväl som syntolkade visningar och visningsformat med taktila inslag. De senare är anpassade både för personer med synnedsättning och för alla som önskar delta i visningar för alla sinnen. I visningarna aktiveras de taktila stationer som finns i museet samtidigt som de kompletteras med rekvisita och taktilt material. Mötet med besökarna ger underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet med att utvidga med fler fasta taktila stationer i museet. Det finns också taktila kartor i punktskrift i museet.

Museets app erbjuder möjlighet att ta del av information i form av text, bild och ljudspår. Inbyggd teknik i smarta telefoner kan också erbjuda uppläsning av samtliga texter, det kräver dock en kunskap hos varje enskild brukare om hur deras telefoner fungerar. Ett utvecklingsarbete pågår för att förenkla och förbättra möjligheterna både att få text uppläst och att förstora teckenstorlek.

Ett guidesystem med förstärkt ljud för deltagare erbjuds vid visningar och i detta system ingår portabla hörslingor för personer med hörselnedsättning som har hörapparat med telemottagning. I museets Södra ljusgård finns en fast hörslinga.

Det finns både rullstolar och rullatorer som besökarna kan låna utan kostnad när de besöker museet.

Tabell 25

Specialpedagogik	**2019**	**2018**	**2017**
Antal aktiviteter	21	89	11
Antal deltagare	200	476	69

Tabell 26

Kostnader Tillgänglighet (tkr)	**2019**	**2018**	**2017**
Nationalmuseum	950	323	903

Ökningen beror på helårseffekten av verksamheten 2019.

7.2 Miljöledningsarbete

Nationalmuseum har sedan 2016 ett miljöledningssystem för att organisera miljöarbetet. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på miljön och miljöfrågorna ska vara integrerade i verksamheten. Enligt miljöpolicyn ska myndigheten följa den lagstiftning som finns, ständigt förbättra sitt miljöarbete, förebygga miljöföroreningar samt säkerställa att tillräckliga resurser tilldelas miljöledning.

Under 2019 har den årliga miljöredovisningen lämnats in (enligt Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2016:8) till Naturvårdsverket och i juni miljödiplomerades myndigheten enligt Svensk Miljöbas standard. Myndigheten har också fokuserat på åtgärder inom de områden som har störst miljöpåverkan: resor och transporter, klimat och energi, resurshållning och avfall, kemiska produkter, varor och tjänster samt miljökunskap och interninformation.

7.3 Jämställdhet och mångfald

Nationalmuseum har under året arbetat med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Riktlinjer och rutiner har tagits fram för att förhindra sexuella trakasserier, trakasserier och repressalier på museet. Arbetet har presenterats för arbetstagarorganisationerna och dokumenten har utvecklats i samråd med dem. Dokumenten har ersatt de tidigare policyerna mot sexuella trakasserier och kränkande särbehandling samt handlingsplanen för likabehandling, jämställdhet och mångfald.

Under året genomfördes en medarbetarundersökning där det framgick att Nationalmuseum ligger över Sverigeindex vad gäller frågorna ”Medarbetarna behandlas likvärdigt oavsett sexuella läggning” och ”Medarbetarna behandlas likvärdigt oavsett etniskt ursprung”.

Nationalmuseums intendent med särskild inriktning på genusforskning har under året främst ägnat sig åt projektet *Transformationer* som genomfördes tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern. Syftet var att ge en helt ny museiupplevelse där skådespelare, konstpedagoger och besökare tillsammans väckte konsten till liv med utgångspunkt i fyra verk ur Nationalmuseums samlingspresentationer. Fokus låg på kroppsideal, porträttposer och hierarkier och totalt gavs elva föreställningar. Samarbetet kring begreppet nationalism med konstnärskollektivet Not Quite från Dalsland fortsatte och föreläsningar genomfördes i museets samlingspresentationer. Även samarbetet med föreningen Genus i museer fortsatte och en föreläsning genomfördes på museet. Ett antal genusföreläsningar och visningar har genomförts för Fellingsbro folkhögskola, Stockholms universitet/Mångfald inom kultursektorn, Västerås konstmuseum, Carl Larsson-gården i Sundborn, Nationalmusei Vänner, Kungliga bibliotekets konstförening, Internetstiftelsen, Kulturrådet och styrelsen för International Federation of Arts Councils and Culture Agencies.

7.4 Praktik och lönebidragsanställning

Nationalmuseum försöker kontinuerligt ha runt fem platser av typen praktik eller lönebidrag för dem som står långt från arbetsmarknaden. Myndigheten tillhandahåller även praktik av typerna APL, PRAO eller studiepraktik. För detta måste eleven ha praktiken som obligatoriskt moment i skolutbildningen, den ska ligga inom Nationalmuseums verksamhetsfält och får inte störa verksamheten. Det måste även finnas en lämplig handledare tillgänglig under praktikperioden. För att verkställa detta har Nationalmuseum för tillfället en praktiksamordnare som är delvis finansierad via bidrag från Arbetsförmedlingen.

Under 2019 tog Nationalmuseum emot praktikanter under *Praktik i staten*. Praktikanterna är i uppdraget uppdelade i två grupper, nyanlända samt praktikanter med funktionsvariationer. Fyra nyanlända erbjöds praktik vid museet och fem praktikanter med funktionsvariationer. Sammanfattningsvis är erfarenheterna goda då praktikanterna har fått erfarenheter och kunskaper om hur det är att arbeta på en svensk statlig myndighet. Myndigheten har fått ta del av praktikanternas kompetens som kommit verksamheten till godo på flera sätt.

Myndigheten har även haft fyra personer på lönebidragsanställning och tre studenter från högskolan på praktik samt tagit emot tre praoelever.

8 NATIONALMUSEUMS LOKALER

Av regleringsbrevet framgår att Nationalmuseum ska redovisa kostnader som sammanhänger med underhåll och renovering av Nationalmuseums huvudbyggnad samt att med utgångspunkt i tidigare redovisad lokalförsörjningsplan ta fram ett förslag på en samlad långsiktig lösning för Nationalmuseums lokalförsörjning. Nationalmuseum ska också enligt regleringsbrevet specificera myndighetens totala lokalkostnader 2018 fördelat per hyresvärd. Dessa kostnader redovisas i årsredovisning 2018. I tabell 28 redovisas kostnader 2019"

8.1 Renoveringen av Nationalmuseums huvudbyggnad

Nationalmuseums delar av renoveringsprojektet avslutades i och med att byggnaden återinvigdes för allmänheten i oktober 2018 och kostnader avseende hyror och löpande drift övergick till linjeverksamheten. De kostnader som redovisas i underhåll och renovering avser därför från och med 2019 i huvudsak avskrivningar på de investeringar som gjordes av myndigheten under renoveringen.

Tabell 27

Kostnader Renovering (tkr)	2019	2018	2017
Nationalmuseum	18 255	76 334	33 563

Renoveringsprojektet avslutades under 2018. Endast avskrivningskostnader för de investeringar som gjorts i samband med renoveringen kvarstår.

8.2 En samlad lösning för Nationalmuseums lokalförsörjning

Den 1 oktober 2019 lämnades ett förslag på en samlad långsiktig lokallösning för Nationalmuseums lokalförsörjning till regeringen. Målsättningen med förslaget var att skapa goda förutsättningar för framtiden och säkerställa en förebildlig, långsiktig och stabil lokalförsörjning för verksamheten. Nuvarande situation är inte optimal vare sig ekonomiskt eller logistiskt. Flera hyresavtal och drift- och säkerhetskostnader för samtliga lokaler är kostsamma och betyder att interna processer och arbetskedjor är splittrade. Tid och resurser går åt till resor och transporter av föremål mellan de olika lokalerna. För att kunna bedriva en resurseffektiv och hållbar verksamhet behövs ändamålsenliga lokaler som kan disponeras långsiktigt, vilket i detta fall avser ett perspektiv på minst 50 år. Med en långsiktig samlad lösning av lokalbehoven försvinner återkommande kostnader för flytt av magasin och verksamheter liksom kostnader för hyresgästanpassningar av lokaler.

Förutsättningar vid framtagandet av förslaget var säkerhet, bevarande, miljömål och arbetsmiljö. Samlingarna ska vårdas och bevaras för kommande generationer. Lokaler där statens konst- och designsamlingar visas måste därför uppfylla höga säkerhetskrav och ha ett kontrollerat klimat. Miljömålet att begränsa myndighetens klimatpåverkan kräver att aspekter som avstånd, uppvärmning och belysning beaktas. En viktig förutsättning är också att skapa en god arbetsmiljö för personalen. Förslaget mynnade ut i att Nationalmuseum hemställde om ett uppdrag att undersöka möjligheterna till nybyggnation i Stockholm av en ändamålsfastighet som tillgodoser myndighetens behov av magasin, ateljéer, bibliotek och kontor under de kommande 50 åren.

8.3 Magasinsflytt

Under året har evakueringsprojektet fortsatt att flytta tre föremålsmagasin till ett större magasin. Arbetet inleddes under 2018 och kommer att pågå fram till 2020. 2019 var projektets mest högintensiva period. Totalt packades, transporterades, registrerades och installerades cirka 80 000 föremål i det nya magasinet. Även tillhörande magasinssystem samt magasinens arbetsplatser flyttades och monterades upp. Under perioden mars till september 2019 installerades samlingar av möbler, skulptur, måleri, textil, foto och ca 30 % av konsthantverksamlingen i det nya magasinet. Installationsperioden krävde nära 300 lastbilstransporter och projektdeltagarna uppgick till 40 personer under de mest intensiva perioderna. Arbetet involverade och påverkade stora delar av organisationen och verksamheterna för utställningar, utlån och forskning koordinerades med samlingarnas flyttar. Magasins- och arbetslokalerna fördelades mellan projekt och ordinarie verksamhet så att verksamheterna kunde fortsätta sida vid sida.

8.4 Gustavsbergs Porslinsmuseum

2018 slöts ett avtal att Nationalmuseum kommer att ta över driften av Gustavsbergs Porslinmuseum från Värmdö kommun. Under året har kommunen renoverat museilokalen vilket kommer att innebära förbättringar för både besökare och personal. Verksamheten öppnar för besökare igen sommaren 2020. Under året genomfördes nedslag med publik verksamhet såsom lerverkstad för barn på Porslinets dag och föreläsning i samband med Stockholm Craft Week.

I samband med kommunens renovering Nationalmuseum flyttade cirka 1 700 föremål från Gustavsbergs Porslinsmuseum. Även en omfattande flytt av Gustavsbergssamlingen om cirka 40 000 föremål genomfördes från kommunens magasin till ändamålsenliga magasinslokaler i myndighetens regi, vilket säkerställer det långsiktiga bevarandet av också denna del av samlingarna. Även den industrihistoriska samlingen med cirka 3 000 föremål flyttades samt delar av bildarkivet med fotografier från porslinsfabriken.

Tabell 28

Lokalkostnader (tkr)	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övrig drift	Summa
Statens fastighetsverk	82 658	1 197	677	2 901	87 433
Stockholms Hamn AB	9 132	62	0	86	9 281
NAPF	3 447	256	133	30	3 866
Tryckfast	16 669	671	19	210	17 570
Jamtli	2 583	0	0	0	2 583
Övriga	52	0	0	5	58
Totalt	**114 542**	**2 186**	**830**	**3 232**	**120 790**

9 AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Tabell 29
Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet 2019

	2017 Ack. Utg. utfall	2018 Ack. Utg. utfall	2019 Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Netto budget	Netto utfall	2019 Ack. Utg. utfall
Verksamhet med full kostnadstäckning									
Försäljning av varor NM	-3 100	-1 082	16 800	8 307	-15 124	-9 370	1 676	-1 064	-5 246
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	630	438	-630	-438	0	0	0
Summa (tkr)	**-3 100**	**-1 082**	**17 430**	**8 745**	**-15 754**	**-9 808**	**1 676**	**-1 064**	**-5 246**
Övrig avgiftsbelagd verksamhet									
Entréer och visningar			46 000	14 332					
Övrig			13 700	19 237					
Summa (tkr)			**59 700**	**33 569**					

Prognosen enligt regleringsbrevet utgår från förutsättningen att fri entré på museerna skulle avskaffas från och med 1 april 2019 och ligger därför betydligt högre än det faktiska utfallet, då fri entré återinfördes innan den 1 april 2019.

När det gäller intäkterna vid varuförsäljning med full kostnadstäckning är såsom rapporterades i föregående årsredovisning besökarnas köpmönster inte detsamma som innan museet stängde för renovering. Detta har inneburit att försäljningen, trots det höga besökstalet inte lever upp till förväntningarna. Detta i kombination med den höga hyran gör att Nationalmuseums shop fortsatt visar ett underskott. Under 2020 kommer aktiva åtgärder vidtas för att öka försäljningen och minska kostnaderna inom varuförsäljningen och bedömningen är ett positivt resultat 2020. Målsättningen är att det ackumulerade resultatet åter är i balans cirka 2027.

10 FINANSIELL REDOVISNING

10.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	*1*	262 354	214 022
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	*2*	42 303	19 863
Intäkter av bidrag	*3*	10 782	7 563
Finansiella intäkter	*4*	2 358	556
Summa		**317 797**	**242 004**
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	*5*	-105 511	-88 977
Kostnader för lokaler		-120 790	-56 482
Övriga driftkostnader	*6*	-71 958	-87 598
Finansiella kostnader	*7*	-99	-194
Avskrivningar och nedskrivningar		-20 505	-9 840
Summa		**-318 863**	**-243 091**
Verksamhetsutfall		**-1 066**	**-1 087**
Årets kapitalförändring	*8*	**1 066**	**1 087**

10.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	*9*	2 152	3 582
Summa		**2 152**	**3 582**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	*10*	14 442	29 067
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	*11*	72 692	76 510
Kulturtillgångar	*12*	348 584	313 708
Summa		**435 718**	**419 285**
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	*13*	6 990	7 974
Summa		**6 990**	**7 974**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 133	2 648
Fordringar hos andra myndigheter	*14*	4 497	7 863
Övriga kortfristiga fordringar	*15*	2 047	9 076
Summa		**7 676**	**19 587**
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	*16*	31 546	28 413
Upplupna bidragsintäkter	*17*	0	678
Övriga upplupna intäkter	*18*	4 097	2 096
Summa		**35 643**	**31 187**
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	*19*	5 199	7 070
Summa		**5 199**	**7 070**
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	*20*	5 632	3 692
Summa		**5 632**	**3 692**
Kassa och bank			
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	*21*	970	2 732
Kassa och bank		1 866	1 360
Summa		**2 837**	**4 092**
SUMMA TILLGÅNGAR		**501 847**	**496 470**

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	*22*		
Donationskapital		348 584	312 328
Balanserad kapitalförändring		-3 189	-2 101
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	*8*	-1 066	-1 087
Summa		**344 329**	**309 140**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	*23*	448	457
Övriga avsättningar	*24*	1 145	1 038
Summa		**1 593**	**1 495**
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	*25*	86 578	95 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	*26*	17 302	10 463
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	*27*	5 461	18 544
Leverantörsskulder		16 677	20 467
Övriga kortfristiga skulder	*28*	1 486	1 588
Summa		**127 504**	**146 062**
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	*29*	10 077	12 349
Oförbrukade bidrag	*30*	14 302	13 781
Övriga förutbetalda intäkter	*31*	4 042	13 642
Summa		**28 421**	**39 772**
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		**501 847**	**496 469**
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	*32*	50 842	22 536
Summa		**50 842**	**22 536**

10.3 Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt reglerings-brev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 17 8:1 Centrala museer: Myndigheter (Ramanslag) ap.2 Nationalmuseum	*1*	-6 424	213 974	52 000	-1 750	257 800	-262 483	-4 683
Summa		**-6 424**	**213 974**	**52 000**	**-1 750**	**257 800**	**-262 483**	**-4 683**

Av anslagsposten ska minst 2 000 tkr användas för att stärka museets regionala närvaro.

Anslag (tkr)	Villkor	Tilldelat belopp	Utfall
Uo 17 8:1 Centrala museer: Myndigheter (Ramanslag)			
ap.2 Nationalmuseum	Anslagskredit	21 220	6 424
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	7 926	0
	Kredit på räntekonto	70 000	83 192
	Låneram för anläggningstillgångar	100 000	86 578

Överskridandet av räntekontokrediten berodde på att myndighetens tilldelade anslag i början av året inte var tillräckligt för att kunna betala de ökade hyreskostnaderna.

Regeringsbeslut: I:10 Ku2019/00521/KO, I:1 Ku2019/00705/KO, 11 Ku2019/01177/KO (delvis), Ku2019/01305/LS (delvis), 7 Ku2019/01965/LS, Ku2019/02053/KO.

10.4 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	100 000	95 000	50 000	50 000	50 000
Utnyttjad	86 578	95 000	37 623	26 471	27 922
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	70 000	35 000	35 000	25 000	15 000
Maximalt utnyttjad	83 192	37 293	27 326	33 783	11 429
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	105	170	72	144	29
Räntekostnader	0	22	0	0	3
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev *	77 130	0	40 000	34 850	43 000
Avgiftsintäkter	41 644	19 863	26 261	39 014	44 708
Anslagskredit					
Beviljad	21 220	6 608	15 586	15 399	4 285
Utnyttjad	4 683	6 424	12 816	13 823	3 843
Anslag					
Anslagssparande	0	0	0	0	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	146	124	120	132	130
Medelantalet anställda (st)**	163	137	135	155	154
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 043	1 879	1 457	1 529	1 470
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-1 066	-1 087	239	-2 623	-1 123
Balanserad	-3 189	-2 101	-2 340	283	1 406

* Uppgift om beräknade avgiftsintäkter saknas i regleringsbrev för 2018.

** I beräkningen av medelantalet anställda är inte tjänstledig personal frånräknad.

10.5 Tilläggsuppgifter och noter

Redovisningsprinciper
Tillämpade redovisningsprinciper
Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 40 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 20 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning
Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2018, 646 tkr, har år 2019 minskat med 129 tkr.

Upplysningar för jämförelseändamål
I början av 2019 skrevs en överenskommelse mellan Nationalmuseum och Statens fastighetsverk som innebar att den del av elentreprenaden som tidigare fakturerats Nationalmuseum krediterades och i stället betalas via en tilläggshyra. Detta innebär att anskaffningsvärdet för förbättringsutgifter på annans fastighet har korrigerats med drygt 13 mkr (jmfr not 10).

Värderingsprinciper
Anläggningstillgångar
Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 20 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3–5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner, bilar och tekniska anläggningar
5–10 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar
Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till det verkliga värdet på balansdagen enligt lägsta värdets princip.

Skulder
Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner
Ledande befattningshavare

		Ersättning i tkr
Överintendent:		
Susanna Pettersson	*Alto Universitet, Helsingfors, ledamot* *Finska Institutet, Japan, ordförande* *Kulturfonden för Finland och Norge, led.*	1 447

Ledamöter insynsråd:		
Barakat B Ghebrehawariat		*2*
Yvonne Gustavsson	*SIDA*	*3*
	Socialstyrelsen	
	FMV	
	Sjöfartsverket	
	E-hälsomyndigheten	
	Riksgäldskontoret	
Maria Reimer		*5*
Joakim Stymne	*Kungliga Konsthögskolan*	*2*
	Statens Musikverk	
Anders Sylvén	*Diverser styrelseuppdrag inom Profi*	*3*
	Fastighets bolagssfär (39 uppdrag)	

Anställdas sjukfrånvaro
Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas under rubriken Personal och kompetensförsörjning i kapitel 6.6.1.

Not 1	**Intäkter av anslag (tkr)**	**2019**	**2018**
	Intäkter av anslag	262 354	214 022
	Summa	**262 354**	**214 022**
	Utgifter enl. anslagsredovisningen	262 483	214 085
	Saldo	**129**	**62**
	Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	129	62

Not 2	**Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)**	**2019**	**2018**
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	11 117	5 427
	Intäkter av uppdragsverksamhet	20 499	8 820
	Icke statliga medel, 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen (sponsring)	1 000	1 026
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 381	621
	Varuförsäljning med full kostnadstäckning	8 307	3 968
	Summa	**42 303**	**19 863**

Not 3	**Intäkter av bidrag (tkr)**	**2019**	**2018**
	Bidrag från statliga myndigheter	1 765	570
	Bidrag från övriga	9 017	6 993
	Summa	**10 782**	**7 563**

Not 4	Finansiella intäkter (tkr)	2019	2018
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	105	36
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	246	228
	Orealiserade värdeförändringar för finansiella instrument	1 839	0
	Valutakursvinster	67	176
	Övriga finansiella intäkter	101	116
	Summa	**2 358**	**556**

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.
Jämförelsesiffrorna för 2018 avseende uppdelning har korrigerats.

Not 5	Kostnader för personal (tkr)	2019	2018
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	69 735	58 821
	Varav lönekostnader ej anställd personal	*321*	*220*
	Sociala avgifter	33 878	28 529
	Övriga kostnader för personal	1 898	1 627
	Summa	**105 511**	**88 977**

Jämförelsesiffrorna för 2018 avseende uppdelning har korrigerats.

Not 6	Övriga driftkostnader (tkr)	2019	2018
	Reparationer och underhåll	756	364
	Resor, representation, information	6 485	6 464
	Köp av varor	8 453	19 936
	Köp av tjänster	55 192	68 173
	Förändring av varulager	983	-7 464
	Övrigt	88	125
	Summa	**71 958**	**87 598**

Minskade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på ovanligt stora kostnader i samband med inredning av det nyrenoverade museet inför återöppnandet i oktober 2018.

Not 7	Finansiella kostnader (tkr)	2019	2018
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	6	28
	Övriga finansiella kostnader	93	166
	Summa	**99**	**194**

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.
Jämförelsesiffrorna för 2018 avseende uppdelning har korrigerats.

Not 8	Årets kapitalförändring (tkr)	2019	2018
	Avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	-1 064	-1 082
	Avkastning Barbro Oshermedel	-2	-5
	Summa	**-1 066**	**-1 087**

Beloppet avser underskott i varuförsäljningen i Nationalmuseums shop och negativ avkastning på donerade medel som hålls på särskilt räntekonto.

Balansräkning

Not 9	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	6 979	4 204
	Årets anskaffningar	30	2 775
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-92	0
	Summa anskaffningsvärde	**6 917**	**6 979**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 397	-2 610
	Årets avskrivningar	-1 460	-787
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	92	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-4 765**	**-3 397**
	Utgående bokfört värde	**2 152**	**3 582**

Not 10	Förbättringsutgifter på annans fastighet (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	43 951	19 719
	Årets anskaffningar	930	3 511
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-8 033	0
	Korrigering av ingående anskaffningsvärde	-13 320	20 721
	Summa anskaffningsvärde	**23 528**	**43 951**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 884	-11 845
	Årets avskrivningar	-2 196	-3 039
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	7 993	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-9 087**	**-14 884**
	Utgående bokfört värde	**14 442**	**29 067**

Not 11	Maskiner, inventarier, installationer m.m. (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	126 064	48 431
	Årets anskaffningar	13 058	51 854
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-3 087	0
	Överföringar	0	25 779
	Summa anskaffningsvärde	**136 035**	**126 064**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-49 554	-43 540
	Årets avskrivningar	-13 789	-6 014
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-63 343**	**-49 554**
	Utgående bokfört värde	**72 692**	**76 510**

Not 12	Kulturtillgångar (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	313 708	299 781
	Årets anskaffningar	34 876	13 927
	Utgående bokfört värde	**348 584**	**313 708**

Not 13	Varulager och förråd (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	IB	7 974	510
	Förändring av varulager	-983	7 464
	Summa	**6 990**	**7 974**
	Posten varulager består av t. ex. egenproducerade böcker, konsthantverk, vykort, affischer och andra profilprodukter som säljs i shopen i museet.		

Not 14	Fordringar hos andra myndigheter (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Fordran ingående mervärdesskatt	4 200	7 130
	Kundfordringar hos andra myndigheter	258	718
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	39	16
	Summa	**4 497**	**7 863**

Not 15	Övriga kortfristiga fordringar (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Fordringar hos anställda	0	37
	Kontantkassa	7	138
	Övrigt	2 040	8 902
	Summa	**2 047**	**9 076**
	Den lägre balansen beror på att fordran avseende ej rekvirerad utdelning från stiftelser är betydligt lägre än föregående år.		

Not 16	Förutbetalda kostnader (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Förutbetalda hyreskostnader	28 095	25 644
	Övriga förutbetalda kostnader	3 451	2 769
	Summa	**31 546**	**28 413**

Not 17	Upplupna bidragsintäkter (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Utomstatliga	0	678
	Summa	**0**	**678**

Not 18	Övriga upplupna intäkter (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Upplupna hyror inomstatliga	250	373
	Upplupna hyror utomstatliga	3 847	1 724
	Summa	**4 097**	**2 096**
	Upplupen utomstatlig hyra 2019 avser tolv månader omsättningshyra för Nationalmuseums restaurang, jämfört med 2018 tre månader omsättningshyra.		

Not 19	Avräkning med statsverket (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	6 424	12 816
	Redovisat mot anslag	262 483	214 085
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-264 224	-220 477
	Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	**4 683**	**6 424**
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	646	708
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-129	-62
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	**516**	**646**
	Summa Avräkning med statsverket	**5 199**	**7 070**

Not 20	Värdepapper och andelar (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Aktier och andelar	3 793	4 102
	Värdereglering	1 839	-411
	Summa	**5 632**	**3 692**
	Aktierna erhölls som en testamentsgåva utan särskilda villkor 2016 och värderas till nettoförsäljningsvärde.		

Not 21	Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Behållning räntekonto B.Osher	970	973
	Behållning räntekonto Wirosfonden	0	1 759
	Summa	**970**	**2 732**
	Dessa tillgodohavanden avser medel som enligt gåvobrev ska hållas på separata konton.		

Not 22	Myndighetskapital (tkr)			
		Donations-kapital	Balanserad kapital-förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapital-förändring enl resultat-räkningen
	Utgående balans 2018	**312 328**	**-2 101**	**-1 087**
	Ingående balans 2019	**312 328**	**-2 101**	**-1 087**
	Föregående års kapitalförändring		-1 087	1 087
	Årets kapitalförändring	36 256	0	-1 066
	Summa årets förändring	**36 256**	**-1 087**	**21**
	Utgående balans 2019	**348 584**	**-3 189**	**-1 066**

	Specifikation Donationskapital (tkr)	**Donationer 2019**	**2019-12-30**	**2018-12-31**
	Wirosfonden	9 746	95 963	86 217
	Stiftelsen H & ND Qvist	9 536	69 242	59 706
	NM Vänner	4 275	44 315	40 040
	Hirsch	194	20 034	19 840
	Ulla och Gunnar Trygg	-	18 247	18 247
	Barbro Oshers Fond	34	13 335	13 301
	Övriga	570	14 631	14 061
	S & J Graumanns Stiftelse	3 082	11 546	8 464
	Sophia Gieseckes Stiftelse	5 212	12 500	7 288
	Övriga	3 605	48 769	45 164
	Summa	**36 256**	**348 584**	**312 328**

Sedan 2003 har erhållna gåvor av kulturtillgångar redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital. Under året har sju stycken donationer till ett värde överstigande 30 pbb erhållits:
NM7504, KNE19018, KNE19040, NM7520, KNE19019, NM7495 och KNE19006.

Not 23	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående avsättning	457	251
	Årets pensionskostnad	304	389
	Årets pensionsutbetalningar	-313	-183
	Utgående avsättning	**448**	**457**

Not 24	Övriga avsättningar (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	1 038	910
	Årets förändring	107	128
	Utgående balans	**1 145**	**1 038**
	Under kommande år beräknas cirka 250 tkr av avsättning för lokalt omställningsarbete nyttjas och pensionsutbetalningar kommer att göras med 150 tkr.		

Not 25	Lån i Riksgäldskontoret (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	95 000	37 623
	Under året nyupptagna lån	11 640	67 254
	Årets amorteringar	-20 062	-9 877
	Utgående balans	**86 578**	**95 000**
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	100 000	95 000

Not 26	Räntekontokredit i Riksgäldskontoret (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	70 000	35 000
	Utgående skuld på räntekontot	17 302	10 464
	Summa	**17 302**	**10 464**

Not 27	Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Utgående mervärdesskatt	1 266	2 403
	Arbetsgivaravgifter	1 753	1 823
	Leverantörsskulder andra myndigheter	2 442	14 317
	Summa	**5 461**	**18 544**
	Leverantörsskulden var föregående år ovanligt hög p g a stora investeringar i samband med inredning av det nyrenoverade museet. Många leverantörer fakturerade i efterhand.		

Not 28	Övriga kortfristiga skulder (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Personalens källskatt	1 453	1 545
	Övrigt	33	43
	Summa	**1 486**	**1 588**

Not 29	Upplupna kostnader (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	7 353	7 071
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	388	446
	Övriga upplupna kostnader	2 336	4 833
	Summa	**10 077**	**12 349**

Not 30	Oförbrukade bidrag (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	535	357
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	13 767	13 424
	Summa	**14 302**	**13 781**
	varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
	Inom tre månader	181	30
	mer än tre månader till ett år	130	165
	mer än ett år till tre år	180	154
	mer än tre år	44	8
	Summa	**535**	**357**

Not 31	Övriga förutbetalda intäkter (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Hyresintäkter	0	24
	Ersättning flyttkostnad	4 042	13 618
	Summa	**4 042**	**13 642**
	Under 2019 har en större del av ersättningen för flyttkostnader använts i samband med tömning av museets f d centralförråd och inredning av och inflytt i nytt magasin. Projektet kommer att avslutas under 2020.		

Not 32	Ansvarsförbindelser (tkr)	2019-12-31	2018-12-31
	Ansvarsförbindelse avseende hyresgästanpassningar	50 842	22 536
	Ansvarsförbindelsen avser tre hyresavtal avseende magasin där ett betalningsansvar skulle uppkomma om hyreskontrakten skulle sägas upp innan de hyresgästanpassningar som hyresvärden gjort är helt återbetalade. Ansvarsförbindelsens storlek minskar i takt med den tilläggshyra som erläggs kvartalsvis tills dess att hyresgästanpassningen är helt betald.		

Övriga upplysningar

Stiftelser med anknuten förvaltning
Nationalmuseum förvaltar 17 stiftelser. Sammanlagt uppgick marknadsvärdet på stiftelsernas placeringar 2018-12-31 till 215 438 tkr (219 mkr). Stiftelserna delade under 2018, i enlighet med donatorernas vilja ut 10 683 tkr (4 888 tkr).

Övriga stiftelser
Utöver stiftelser med anknuten förvaltning finns fyra stiftelser som förvaltas av banker i enlighet med donators vilja där avkastningen ska användas för inköp av konst till Nationalmuseum och bidrag till Nationalmuseums verksamhet. Dessa stiftelser har under 2019 delat ut 6 876 tkr (9 713 tkr).

10 BILAGOR

Bilaga 1
Nationalmuseums övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer

1. Att Nationalmuseums samlingar är kända nationellt och internationellt
    - Antal utställningar, lån och besökare (regionalt och nationellt)
    - Antal utställningar, lån och besökare (för vandringsutställningsprogram)
    - Antal nya appar/forskningsprojekt/lösningar samt antal användare/besökare (för vidareutveckling av digitala lösningar)

2. Att Nationalmuseum är ett kunskapscentrum
    - Antal pågående projekt/externa och interna forskare (investering i forskningsprojekt)
    - Antal böcker/artiklar/digitala publikationer (investering i forskningsprojekt)
    - Antal besökare i arkiv och bibliotek (forskningsprojekt)
    - Antal samarbetspartner och projekt
    - Antal kurser/deltagare (ledarskap och kompetensutveckling)
    - NM som förebildlig arbetsplats (GPTW)
    - Åstadkomma en samlad lokallösning

3. Att konst och design skapar nyfikenhet och intresse hos besökaren
    - Besöksundersökning (engagera ny publik och minoritetsgrupper)
    - Antal grupper/besökare (engagera ny publik
    - Antal visningar/ateljéverksamhet/evenemang (verksamhet riktad till skola samt barn och unga)
    - Antal nya experiment/program (nya sätt att arbeta och nya aktiviteter)
    - Antal följare (kommunicera effektivt via webb och sociala medier)
    - Kundnöjdhet samt besöksundersökning (förbättra och utveckla besöksservice för att besökare ska känna sig välkomna)

4. Nationalmuseums röst i samhället är starkare
    - Publikationer/debatter/paneldiskussioner (skapa diskussion om kulturens värde)
    - Evenemang/nätverk (engagera nya partner och olika industrier)
    - Medlemskap i grupper/styrelser samt keynote-föreläsningar (använda och synliggöra sakkunskap)
    - Traditionella och digitala medier (kommunicera om verksamheten och strategiska val)

5. Nationalmuseums resurser är i balans
    - Budgetbeslut (balansera budget med statsanslag)
    - Antal extern finansiering och sponsring (öka extern finansiering och sponsring)
    - Antal museishop/biljettinkomster/försäljning lokaler (öka intäkter)
    - Kompetenskartläggning (utveckla resurs- och kompetensplanering)
    - Projektplanering
    - GPTW och sjukfrånvaro (effektivisera arbete)

Bilaga 2
Medverkans- och utställningsersättning

Medverkans- och utställningsersättning			
Konstnär	**Utställning**	**Plats**	**Utställningsersättning (kr)**
Björn Dawidsson AB	1989 - kultur och politik	NM	18 975
Tomki Nemec	1989 - kultur och politik	NM	20 471
J C Coutausse	1989 - kultur och politik	NM	18 975
Maud Nycander	1989 - kultur och politik	NM	20 000
Åsa Jungnelius	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Stina Löfgren	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Simon Whitfield	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Anna Lerinder	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Monica Backström	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Gabriella Gustafson	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Simon Klenell	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Kina Björklund	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Matti Klenell	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Jakob Solgren	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Mattias Ståhlbom	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Jens Fager	SP KHV Studiesamling	NM	12 788
Katja Erika Pettersson	SP KHV Studiesamling	NM	13 545
Charlotte Ackemar	SP KHV Studiesamling	NM	12 778
Jonas Lindholm	Samlingar övrigt	NM	12 778
Charles Stern	Samlingar övrigt	NM	12 778
Totalt			**283 646**

Bilaga 3
Föreläsningar av Nationalmuseums personal 2019

Rickard Becklén
“Conservation and exhibition history of Rembrandt’s Claudius Civilis until 2013”, (tillsammans med Martin Olin), Symposium: Rembrandt, Stockholm, 2 december.

Eva-Lena Bergström
”Utställandets praktik och möjligheter 1910–1970”, kursen Exponeringens effekter vid Södertörns högskola, Stockholm, 3 april.

Fernando Caceres
“Copper-bottomed’. A closer look to the preparatory layers on Rembrandt’s self-portrait”, MoCMa seminarium, Stockholm, 29–30 januari.

“The Challenges of Museum Collections Today”, ICOM-ITC (International Training Centre), Palace Museum, Peking, Kina, 9–18 April.

Lena Dahlén
"Beneath the Surface - Understanding, Mechanisms, Deterioration and Conservation Practices in a Historic House”, Skokloster Summer Institute, Skokloster slott, Skokloster, 3–15 juni.

Helen Evans
“Conservation History and Ethics”, Internationellt masterprogram i konstvetenskap: teknisk konstvetenskap och konstmuseet, 120 p, Konstvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Stockholm, 14 januari.

Sarah Ferrari
“Giorgione, Leonardo and the Grimanis: Facts, Speculation, and Open Questions”, Leonardo, Giorgione and the Venetian Workshop, The Queen’s Gallery, Buckingham Palace; The National Gallery, London, Storbritannien,12–13 september.

Karin Glasemann
”IIIF som resurs i Nationalmuseums digitala ekosystem”, Dela bilder på webben med IIIF, Riksantikvarieämbetet, Stockholm, 11 mars.

”Från Open Access till öppet museum - hur öppen licensiering förändrade Nationalmuseum” samt ”Läs mellan posterna - Vägen till en lustfylld databas”, Sveriges Museers Vårmöte 2019, Östersund, 11 april.

”Från Open Access till öppet museum - hur öppen licensiering förändrade Nationalmuseum”, Digikult, Göteborg, 25 april.

“From Open Access to Open Museum - How opening up the digital collections changed the Nationalmuseum’s digital strategy and practice”, We Are Museums, Katowice, Polen, 28 maj.

”Making art collections accessible in a digital world”, Digital Cultural Heritage, Uppsala universitet.

Rebecca Grimaldi
”Museivärldens ekonomiska förutsättningar och utmaningar”, Revenue Management i besöksnäringen, Frans Schartaus handelsinstitut, 13 december.

Margareta Gynning
”Porträttposer, kroppsideal och hierarkier”, Internetstiftelsen, Stockholm, 8 mars.

”Vilken roll hade egentligen Karin?”, Carl Larsson-gården, Sundborn, 24 september.

”Konst som ger kraft till förändring”, Nationalmuseum, Stockholm, 14 november.

Helén Hallgren Archer
”Henri Matisse - Färgens och formens mästare”, Senioruniversitetet, Stockholm, mars.

”Vassily Kandinsky - om det andliga i konsten”, Senioruniversitet, Stockholm, oktober.

”Konstnärsparet Karin och Carl Larsson – från Grez sur Loing till Sundborn”, Cercle Suédois - Svenska klubbens konstförening, Paris, Frankrike, 1 november.

Per Hedström
”Carl Larsson som varumärkesbyggare”, Carl Larsson-gården, Sundborn, 20 mars.

”Utställningen 1989 – kultur och politik”, ABF, Stockholm, 5 november.

”Curatorsrollen på Nationalmuseum”, Curatorutbildning, Stockholms universitet, Stockholm, 17 september.

Linda Hinners
“Tradition and Modernity in Swedish Sculpture during the Late 1800’s and Early 1900’s”, (tillsammans med Åsa Cavalli-Björkman), The Vigeland Seminar 2019, Oslo, Norge, 23–24 maj.

“Les pionnières nordiques de la sculpture 1875 – 1925” (tillsammans med Liisa Lindgren, Finnish Parliament and Marja Sakari, Ateneum Art Museum), Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

“Les femmes sculpteurs suédoises au tournant du siècle dernier - leurs origines et leur parcours éducatif et professionnel“, Faire Oeuvre. La formation et la profession des artistes femmes aux XIX et XX siècles, Centre Pompidou, Paris, Frankrike, 19–20 september.

"Dumheter och kludd! - kvinnliga konstnärer kring sekelskiftet 1900”, Arvika konsthall, 21 mars.

”Svenska kvinnliga skulptörer med koppling till Antoine Bourdelle och Bror Hjorth", Bror Hjorths hus, Uppsala, 8 maj.

”En fyrväppling av skulptriser – svenska kvinnliga skulptörer i Paris under 1800-talet”, Tessinsällskapet, Stockholm, 27 november.

”Auguste Rodin och den moderna skulpturens födelse”, Bror Hjorths hus, Uppsala, 4 december.

Anna Jansson
”Från Open Access till Open Museum – hur öppen licensiering förändrade Nationalmuseum”, Sveriges Museers Vårmöte 2019, Östersund, 11 april.

”Från Open Access till Open Museum – hur öppen licensiering förändrade Nationalmuseum”, Digikult, Göteborg, 25 april.

“From Open Access to Open Museum – How opening up the digital collections changed the Nationalmuseum’s digital strategy and practice”, We Are Museums, Katowice, Polen, 28 maj.

“Turning a PR fiasco into institutional openness”, Communicating the Arts, Humlebaek, Danmark, 18 maj.

“...but what about our brand? About OpenGLAM and PR”, Sharing is Caring – Stockholm Extension, Stockholm, 16 september.

“Communicating the exhibition - strategies for marketing and PR”, Internationellt masterprogram i konstvetenskap: teknisk konstvetenskap och konstmuseet, 120 p, Konstvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Stockholm, 17 oktober.

Helena Kåberg
”Nya Nationalmuseum”, Konstvetenskapliga institutionens vänner, Uppsala universitet, Uppsala, 21 januari.

”Nationalmuseums nya samlingspresentationer”, Svenska slöjdföreningens museum, Svensk Form/Nationalmuseum, Stockholm, 24 januari.

”Nationalmuseum i nytt ljus”, Stockholms stadsbibliotek, Stockholm, 28 januari.

“Nationalmuseum in a New Light”, Visit Sweden, Stockholm, 4 februari.

”Nationalmuseum – där gammalt möter nytt”, Architecture talks, Stockholm Design Week 2019, Stockholm, 5 februari.

“Nationalmuseum and Designing the Inclusive Museum”, (tillsammans med Joel Sanders), Architecture talks, Stockholm Design Week 2019, Stockholm, 7 februari.

“Nya Nationalmuseum”, Senioruniversitetet, Stockholm, 18 februari.

“Where Next? Designing equitable museum spaces”, Bartlett Global Center for Learning Environments, Here East, London, Storbritannien, 12 mars.

”Nationalmuseum i nytt ljus”, Workshop: Morgondagens basisutställning på KODE, Bergen, Norge, 14 mars.

”Nationalmuseums nya museibänk ur historiskt perspektiv”, Bruno Mathsson-priset 2019, Stockholm, 4 juni.

”Nationalmuseum i nytt ljus”, Goethe Institut, Stockholm, 18 september.

”Nationalmuseum i ny skepnad”, Nationalmuseum, Stockholm, 13 oktober.

”Acceptera – a Swedish Manifesto?”, ArkDes, Stockholm, 5 november.

”Figuriner – pratsamma konstverk och tekniska under”, Unga konsthantverkare 2019, Stockholm, 21 november.

Audrey Lebioda
“Temporary Restrictions of Outgoing Loans at Nationalmuseum, Stockholm 2012-2019”, Nordic Registrars Conference, Århus, Danmark, 24 oktober.

Lena Munther
”Återöppningen av Nationalmuseum - Sveriges konst och designmuseum”, (tillsammans med Hanna Tottmar), Kommunikationsutbildning av diplomater, Stockholm, 17 maj.

“The reopening of Nationalmuseum - Sweden’s museum of Art and Design”, (tillsammans med Hanna Tottmar), Co-diplomacy: co-creative workshop/masterclass focusing on public diplomacy in an age of networks, Utrikesdepartementet, International Press Centre, Stockholm, 14 februari.

Gertrud Nord
”Proveniensforskning i museiarkiv”, Internationellt masterprogram i konstvetenskap: teknisk konstvetenskap och konstmuseet, 120 p, Konstvetenskapliga institutionen Stockholms universitet, Stockholm, 25 januari.

”Introduktion till museiforskning”, Södertörns Högskola, Stockholm, 2 april.

Magnus Olausson
“Swedish artists in 18th century Paris. Concept of nationality, artistic strategies and ideals”, Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

Martin Olin
”Carl Larsson: aquarelles des scènes domestiques suédoises", Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

”The Sun and the Polar Star: Le Brun and Sweden”, Le Mythe Le Brun, entre attaques et critiques, Centre Georges Chevrier (Université de Bourgogne) et le Centre allemand d’histoire de l’art, Paris, Frankrike, 16–17 december.

"Ett nytt ideal bland ruinerna. Carlo Scarpas museiarkitektur i efterkrigstidens Italien”, Södertörns högskola, Stockholm, 3 april.

Carl-Johan Olsson
”Dansk guldålder ur ett svenskt perspektiv. Samtal med Rasmus Kjaerboe”, Dansk Kunsthistoriker Forening, Köpenhamn, Danmark, 23 februari.

“Topography & Constitutive Blanks – on the subjective narrativity of landscape painting”, Inventing the Pictorial North, Alfried Krupp Wissenschaftskolleg och Universität Greifswald, Greifswald, Tyskland, 10-–2 januari.

”En quête du Grand Nord. L’invention du paysage nordique au XIXe siècle”, (tillsammans med Adèle Akamatsu, Université de Tours, Thierry Laugée, Centre André Chastel och Knut Ljøgodt, Nordic Institute of Art), France Nerlich (INHA)), Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

”L’Âge d’or danois. Presentation av utställningen på Nationalmuseum, Statens Museum for Kunst och Petit Palais”, (tillsammans med Peter Nørgaard Larsen, Statens Museum for Kunst, och Magnus Olausson Nationalmuseum), Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

Susanna Pettersson
”Nationalmuseum och dess historia”, Finska Akademin, Stockholm, 14 januari.

”Kulturens betydelse för nationens identitet”, MPK, Helsingfors, Finland, 12 februari.

“Collections and cultural industries”, Reinwardt Academy, Amsterdam, Nederländerna, 20 februari.

“National Collections”, Reinwardt Academy, Amsterdam, Nederländerna, 20 februari.

”Kulturens betydelse för nationens identitet”, MPK, Helsingfors, Finland, 26 mars.

”Kulturens betydelse”, Helsingfors Universitet, Helsingfors, Finland, 26 mars.

”Regionala verksamhetens potential: forska, visa och använda samlingar”, Sveriges Museers Årsmöte 2019, Östersund, 10 april.

”Om kulturens värde”, MPK 61, Helsingfors, Finland, 21 maj.

”Nationalmuseum: utveckling och framtid”, Konstmuseidagar, Helsingfors, Finland, 7 oktober.

”Kulturens betydelse för nationens identitet”, MPK, Helsingfors, Finland, 15 oktober.

“Culture as a Driver for a Change. Business of Culture”, Aalto Executive Education & Göteborgs universitet, Köpenhamn, Danmark, 27 november.

Jeanette Rangner Jacobsson
”Visningar för personer med demensdiagnos”, Möten med minnen, Jönköpings länshem-bygdsförbund/Folkhälsa, Jönköping, 22 mars.

”Projektet Medvaro”, Hälsa är konst, Stockholms sjukhem, Stockholm, 23 maj.

Cilla Robach
”Swedish Grace at l’Éxposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes, Paris 1925”, Festival de l’histoire de l’art, Fontainebleau, Frankrike, 7–9 juni.

”John Selbing och konstruktionen av den vackrare vardagsvaran”, Vandalorum, Värnamo, 5 april.

”I Arts & Crafts-rörelsens och William Morris fotspår”, Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm, 2 oktober.

Cecilia Rönnerstam
"Carnation Confusion, ground layers on early portrait miniatures", MoCMa 3rd seminar, Stockholm, 29–30 januari.

"Said complection, a Carnation ground culler", CATS Conference, Köpenhamn, Danmark, 13–14 juni.

"Drottning Christina och porträttminiatyrmåleriet i Sverige", Christina-Akademien, Stockholm, 20 november.

Karin Sandstedt
”The Logistics of the Temporary Exhibition”, Internationellt masterprogram i konstvetenskap: teknisk konstvetenskap och konstmuseet, 120 p, Konstvetenskapliga institutionen Stockholms universitet, Stockholm, 28 oktober.

”Lån inom Sverige: tillgänglighet, bevarande och god praxis”, Samlingsforum: Aktiva samlingar – berättelser, betydelser och bruk, Nyköping, 22 november.

Ulrika Schaeder
“The Gustavsberg Porcelain Factory - A Brief History”, FABRIK, Stockholm Craft Week, Gustavsberg, 3 oktober.

Kriste Sibul
“The Challenges of Museum Collections Today”, ICOM-ITC (International Training Centre), Palace Museum, Peking, Kina, 9–18 april.

Emilia Ström
“Conquest, annexation and myth – from consolidation to inventorization - Portraits from the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Swedish Collections”, Conference Bellum et artes. War-Art-Diplomacy in Central and Eastern Europe 1600-1660, Leibniz Institute for the History and Culture of Eastern Europe (GWZO), Artus Court, Gdańsk, Polen, 3–5 oktober.

Anders Svensson
“Paintings on canvas by David Klöcker Ehrenstrahl (1628–1698)”, Skokloster Summer Institute, Skokloster slott, Skokloster, 3–15 juni.

Hanna Tottmar
”Återöppningen av Nationalmuseum - Sveriges konst och designmuseum”, (tillsammans med Lena Munther), Kommunikationsutbildning av diplomater inför stationering vid utlandsmyndigheter runt om i världen, Stockholm, 17 maj.

“The reopening of Nationalmuseum - Sweden’s museum of Art and Design”, (tillsammans med Lena Munther), Co-diplomacy: co-creative workshop/masterclass focusing on public diplomacy in an age of networks, Utrikesdepartementet, International Press Centre, Stockholm, 14 februari.

Eva-Lena Bergström
Om Söndagarne – det sena 1800-talets framställningar av musei- och galleribesökare och konsten att se på konst, *Spaningar i kultursektorn,* Umeå: Institutionen för kultur- och medievetenskaper, Umeå universitet, 2019, sid. 35-59.

Charlotta Bylund Melin
The Influence of Low Temperature on Moisture Transport and Deformation in Wood: A Neglected Area of Research, i *Heritage Wood Investigation and Conservation of Art on Wood*, Red. Austin Nevin, Malgorzata Sawicki, Springer 2019, s. 165-181.

Classification of Deteriorated Glass Objects in a Collection Management System, (tillsammans med Maria Franzon), i *Glass & Ceramics Conservation, Newsletter of the ICOM-CC Glass and Ceramics Working Group*, Issue 27, December 2019, p. 9-12, ISSN 0960-5657.

Sarah Ferrari
Elizabeth E. Gardner, A Bibliographical Repertory of Italian Private collections, vol. 5: *Sabadini – Zweyer*, red. (tillsammans med Chiara Ceschi) Verona, Scripta edizioni, 2019.

Disegnare l'antico, riproporre l'antico nel Cinquecento: taccuini, copie e studi intorno a Girolamo da Carpi, red. (tillsammans med Alessandra Pattanaro), Padova, Padova University Press, 2019, "Introduzione/Introduktion", pp. XVII-XXIII, och artikel "*Jan de Bisschop e l'antico*", s. 145-162.

"Pordenone. Uccisione di san Pietro Martire", i *Pietro Aretino e l'arte del Rinascimento*, utställningskatalog (Florence, Galleria Palatina, November 26, 2019 – March 1, 2020), red. Anna Bisceglia, Matteo Ceriana, Palo Procaccioli, Firenze-Milano, Giunti, 2019, cat. 3.20, s. 154.

Maria Franzon
Classification of Deteriorated Glass Objects in a Collection Management System, (tillsammans med Charlotta Bylund Melin), *Glass & Ceramics Conservation, Newsletter of the ICOM-CC Glass and Ceramics Working Group*, Issue 27, December 2019, p. 9-12, ISSN 0960-5657.

Linda Hinners
Rodin, Vigeland och Sverige. Strömningar och tendenser i skulpturkonsten vid förra sekelskiftet, i *Gustav Vigeland. Skulpturens kraft och känsla*, Red. Patrik Steorn, Stockholm Arvinius+Orfeus Publishing, 2019, s. 28-34.

Eva-Lena Karlsson
Portret Jana Kazimierza w stroju polskim, (tillsammans med Jacek Żukowski) och Portret Gustawa II Adolfa, i *Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka*, red. Jacek Żukowski - Anna Wlaźnik, utst.kat. Zamek Królewski w Warszawie, Warszawa, 2020, s. 45-46, 236.

Wolfgang Nittnaus
Pierre Bullet viewed through the drawings in Stockholm. History and provenance, i *Jules Hardouin-Mansart le chantier infini. Actes du colloque international Jules hardouin-Mansart (Paris et Versailles, 12 et 13 décembre2008) à l'occasion du tricentaire de la mort de Jules Hadouin-Mansart*, Le Passage Paris-New York Editions, 2019, s.63-84, 310-312.

Magnus Olausson
"Nära inpå. Tecknade porträtt", *Dansk guldålder*, Nationalmusei utst.kat. nr 682, red. Cecilie Høgsbro Østergaard, Köpenhamn 2019, s. 188-201.

"Dansk guldålder mellan två katastrofer" (tillsammans med Peter Nørgaard Larsen), *Dansk guldålder*, Nationalmusei utst.kat. nr 682, red. Cecilie Høgsbro Østergaard, Köpenhamn 2019, s. 14-25.

Martin Olin
"Et historisk maleri: togtet over Storebælt", *Politiken Historie*, nr. 3. 2019, s. 40-43.

"Romerskt folkliv bland ruiner och osterior", s. 231-239, och "Danska målare i Sverige. Mot en skandinavisk nationalkonst?", s. 241-245, i *Dansk guldålder*, utställningskatalog, Nationalmuseum, Stockholm och Statens Museum for Kunst, Köpenhamn, 2019.

Carl-Johan Olsson
Des lointains si proches – de l'art de construire une image de la Norvège dans les œuvres de jeunesse de Johan Christian Dahl, i *Perspective - actualité en histoire de l'art. Les Pays nordiques n°2019 – 1*, Paris, 2019, s. 189-197.

Entries om verk av danska konstnärer, i *Im Licht des Nordens – Dänische Malerei der Sammlung Ordrupgaard*, red. Markus Bertsch, utställningskatalog Hamburger Kunsthalle, Hamburg, 2019, s. 66-67, 70-71, 76-79, 92-95, 104-107, 134-135, 142-143, 148-149.

Blicken som bild – att göra konst av den egna närmiljön, i *Dansk Guldålder*, red. Cecilie Høgsbro Østergaard, Köpenhamn, 2019, s. 203-213.

Traderade motiv och nya perspektiv – att måla på resande fot, i *Dansk Guldålder*, red. Cecilie Høgsbro Østergaard, Köpenhamn, 2019, s. 217-229.

Susanna Pettersson
”Independent Womes as Artists: Status, Education and Reception of Their Works”, i *Modern Woman. Finnish Women Artists from the Collection of Ateneum, Finnish National Gallery.* Tokyo: National Museum of Western Art, 2019, s. 153-157.

”Övervägt och harmoniskt – Aulis och Heidi Blomstedt som arkitekt och formgivare”, *Stilla skönhet.* Red. Catrin Lundberg, Anne-Maria Pennonen et al. Helsingfors: Finlands Nationalgalleri/ Konstmuseet Ateneum, 2019, s. 169-176.

Jeanette Rangner Jacobsson
Konststunder nycklar till fördjupade samtal, i *Socialmedicinsk tidskrift - Hälsa är konst*, häfte 2, årgång 96, 2019, s. 234-249.

Cilla Robach
Silent Beauty/Stilla Skönhet, Nordisk och Östasiatisk interaktion, Ateneum, Helsinki, 2019, s. 127-136.

Ulrika Schaeder
Gustavsberg – A brief history, i FABRIK, Halmstad, 2019, s. 54-60.

Emilia Ström
“Alegoria Wiary (The Allegory of Faith)”, (tillsammans med Zbigniew Hundert), i *Świat Polskich Wazów: Przestrzeń – Ludzie – Sztuka (The World of the Polish Vasas. Space – People – Art.* November 6th, 2019 – January 14th, 2020, Utställningskatalog*, red. Jacek* Żukowski *och Anna Wlaźnik,* Warszawa, 20, s. 68-70.

„Księcia Karola Sudermańskiego „stół rzeźniczy” (org. titel Hertig Carls slacktarebenck)”, *Świat Polskich Wazów: Przestrzeń – Ludzie – Sztuka (The World of the Polish Vasas. Space – People – Art. November 6th*, 2019 – January 14th, 2020), E*xhibition catalogue, red. Jacek* Żukowski och Anna *Wlaźnik,* Warszawa, 2019, s. 94–96.

”En skönhetsvärld för öga, känsla och förstånd – Richard Berghs samlingspresentationer på Nationalmuseum 1915–1919 i teori och praktik”*, Utställningskritik,* Onlineupplaga, 2019 nr 6.

11 UNDERTECKNANDE

Nationalmuseums årsredovisning 2019
Dnr: NM2020/68

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 21 februari 2020

Susanna Pettersson
Överintendent och myndighetschef
Nationalmuseum